

PCN

PEST CONTROL NEWS®

TIJDSCHRIFT VOOR DE PLAAGDIERBEHEERSINGSBRANCHE

50

NUMMER **50**

PCN 25 jaar: hoe het begon

06

Muizen en ratten op de juiste manier beheersen

27

Terugblik op Benelux Pest 2024

38

De 50ste editie van PCN betekent ook de 25ste verjaardag van PCN in de Benelux. Dat vraagt om een terugblik naar hoe PCN ontstaan is en hoe het magazine doorheen de tijd geëvolueerd is.

Dit uitneembare artikel is een samenvatting van de verschillende facetten van IPM-Knaagdierbeheersing dat in opdracht van de werkgroep IPM-Knaagdierbeheersing werd geschreven.

Op 18 september 2024 vond bij NH Conference Centre Koningshof in Veldhoven een nieuwe editie plaats van Benelux Pest. Een terugblik en overzicht van alle aanwezige standhouders lees je hier.

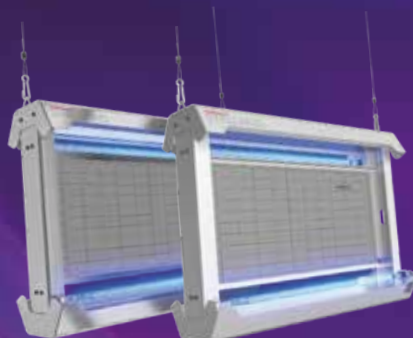
HET NIEUWE LED-ASSORTIMENT

De Quantum[®] X-technologie biedt ongeëvenaard 360°
UV LED-licht dat vliegende insecten aantrekt

- Lagere milieu-impact
- LED-tubes met een levensduur van 3 jaar
- Bevat geen kwik

Chameleon[®] Qualis & Qualis *IP*

Chameleon[®] Stellaris

Chameleon[®] Sirius X

Chameleon[®] EXG X

ON-TOPPRO X / ON-TOPPRO 2 X

NEMESIS[®] X

Voor meer informatie, scan de QR-code
hiernaast of surf naar onze website:

www.pestwest.com

Confidence in
Fly Control

Bitesize...

Muizen en ratten op de juiste manier beheersen

27

Dit uitneembare artikel is een samenvatting van de verschillende facetten van IPM-Knaagdierbeheersing dat in opdracht van de werkgroep IPM-Knaagdierbeheersing werd geschreven. U vindt er snel alle informatie terug over het belang van IPM, de verschillende stappen van de werkwijze in gebruikelijke situaties versus noodsituaties, het gebruik van rodenticiden en de praktische uitvoering van IPM.

Blijf op de hoogte van wat er speelt in onze branche

Redacteur

Dr. ing. Joeke Nijboer

Struisvaren 21
2661 PW Bergschenhoek (NL)

Tel. +31 (0)6 549 079 35

E-mail: joeke@pestcontrolnews.com

Redactioneel medewerkers

Colette den Boogert / Katho Lepee / Rinus van Zanten

Advertenties

redactie@pestcontrolnews.com

Druk

ctp digitalprinting

www.ctp-digitalprinting.be

Van de redacteur

04 PCN 25 jaar: hoe het begon

06 De kunst van het bestrijden van houtaantasters volgens het advies van een specialist **10**

Al 25 jaar hoofdredacteur van Pest Control News, wat een voorrecht! In onze branche valt er altijd wel wat interessants of nieuws te vertellen. Hopelijk kan ik nog heel wat jaren meedraaien.

De 50ste editie van PCN betekent ook de 25ste verjaardag van PCN in de Benelux. Dat vraagt om een terugblik naar hoe PCN ontstaan is en hoe het magazine doorheen de tijd geëvolueerd is.

Kennis van zaken is voor plaagdierbeheersers essentieel! Dat is niet anders op vlak van houtaantastende insecten. In dit artikel vertelt een specialist op dit gebied stapsgewijs hoe bestrijdingen van houtaantasters binnen zijn bedrijf worden aangepakt.

IPM-Knaagdierbeheersing en toezicht: samen komen we verder **18**

21 Hellingman Onderzoek en Advies

32 World Pest Day 2024

Tijdens de bijeenkomst van het Kennisnetwerk Biociden op 1 oktober kwamen toezichthouders en plaagdierbedrijven samen om in gesprek te gaan over de toepassing van IPM en inspecties op dit gebied. Hier lees je de samenvatting van deze boeiende middag.

Met al meer dan 25 jaar ervaring in de ongediertesector, kan Hellingman expert genoemd worden. Vooral haar veelvuldige onderzoeken naar de leefwijze van eikenprocessierupsen hebben interessante inzichten voortgebracht. Je ontdekt er alles over in dit artikel.

Invasieve exoten komen steeds vaker voor in Nederland (en bij uitbreiding de rest van de wereld). Tijdens World Pest Day op 6 juni 2024 kwamen verschillende sprekers meer vertellen over een aantal reeds bij ons voorkomende invasieve exoten.

Terugblik op Benelux Pest 2024 **38**

51 Hoe zit dat nou met alfachloralose?

54 Biociden met pyrethroiden krijgen een waarschuwingszin voor katten

Op 18 september 2024 vond bij NH Conference Centre Koningshof in Veldhoven een nieuwe editie plaats van Benelux Pest. Een terugblik en overzicht van alle aanwezige standhouders lees je hier.

Momenteel mogen middelen met de werkzame stof alfachloralose ook door particulieren gebruikt worden, terwijl alle andere middelen verboden zijn voor particulier gebruik. Wat is de achterliggende reden daarvoor en komt hier binnenkort verandering in?

Op de etiketten van een aantal productsoorten die pyrethroiden bevatten komt een waarschuwingszin voor katten. We leggen uit waarom dit nodig is.

Van de redacteur

 www.pestcontrolnews.com [@pcnbenelux](https://www.instagram.com/pcnbenelux) [facebook.com/pestcontrolnews](https://www.facebook.com/pestcontrolnews)

Wanneer u dit artikel onder ogen heeft, leest u het 50ste artikel "Van de redacteur", waarin ik gedurende 25 jaar mijn mening heb gegeven over bepaalde zaken die voorkomen in onze wel erg fascinerende branche!

In heel wat artikelen die in Pest Control News staan, is de mening van een bedrijf of organisatie verwoord. Na een interview, schrijf ik een artikel dat ik naar het bedrijf of de organisatie stuur. Zij mogen het aanpassen zoals zij dat willen en dan publiceer ik het. Onafhankelijkheid staat centraal in PCN. Alleen in het artikel "Van de redacteur" geef ik mijn eigen mening.

Ik vind het nog steeds ontzettend boeiend om informatie te verzamelen en te publiceren in PCN! Onze branche is niet super groot, maar wel erg interessant omdat we interessant werk hebben. We zijn niet zomaar ongediertebestrijders meer die gif rondstrooien of alles doodspuiten! De ware moderne plaagdierbeheerser richt zich vooral op wering, het zoeken naar een manier waarop een plaagdier zich niet op een locatie kan handhaven en zeker niet kan uitbreiden of schade veroorzaken. Pas wanneer het echt niet anders kan, maakt een plaagdierbeheerser gebruik van een biocide. Plaagdierbeheersers werken steeds meer volgens deze IPM-methode. De methode, die al meer dan 20 jaar geleden in Amerika is ontstaan, vindt steeds meer toepassingen, niet alleen bij het beheersen van knaagdieren, maar ook bij het beheersen van andere ongewenste diersoorten. Het zou ook een trend kunnen worden dat plaagdierbeheersers zich, naast het vak plaagdierbeheersing, gaan bezighouden met andere zaken, bijvoorbeeld werken in een bibliotheek zoals uit het interview met Erik Pede blijkt of door imker te zijn met daarnaast een baan als plaagdierbeheerser zoals Laurens Kikkert vertelt in zijn interview.

IPM-Knaagdierbeheersing is per 1 januari 2023 in Nederland ingevoerd en vele plaagdierbeheersers zijn er inmiddels aan gewend om te

werken volgens dat systeem. Maar er zijn ook nog plaagdierbeheersers die er grote moeite mee hebben. In het midden van deze editie van PCN is daarom een 4 pagina lang artikel opgenomen over IPM-Knaagdierbeheersing.

Een ander groot artikel is gewijd aan Benelux Pest. Deze vakbeurs, georganiseerd door PCN is ondertussen een begrip geworden in de Benelux. In dit nummer wordt er uitgebreid op in gegaan evenals op World Pest Day dat dit jaar in het teken stond van invasieve exoten.

Er is de afgelopen 25 jaar veel gebeurd. De mindset van de plaagdierbeheerser is aan het veranderen. Automatisering en gebruik van intelligente vangmethodes wordt steeds belangrijker; en terecht! De kennis van de professionele plaagdierbeheerser gaat omhoog, hoewel deze hier en daar nog wel wat bijgespijkerd kan worden. Beheersing van invasieve exoten zal steeds belangrijker worden naast beheersing van de "oude" plaagdieren. Artificial Intelligence zal ook zijn intrede doen binnen onze branche om een betere voorspelling te geven van plaagdieroverlast op een locatie. Maar ondanks alle nieuwigheden in de toekomst die we nog niet kennen, zullen de "oude" plaagdieren altijd blijven bestaan! Pest Control News is het enige blad in Nederland binnen ons werkgebied en zal alle nieuwe ontwikkelingen blijven volgen.

Tot slot wil ik Rinus bedanken voor het feit dat hij mij aangesteld heeft als redacteur, dat ik altijd fijn met hem heb samengewerkt en ook voor het fijne artikel dat hij heeft geschreven en dat in dit nummer van PCN staat. Ook de huidige redactieleden en allen die een bijdrage leveren bij het tot stand komen van Pest Control News wil ik bedanken. Samen maken we elke keer weer een fantastische editie met veel informatie. Ik hoop dat ik nog een lange tijd met jullie kan samenwerken!

Joeko Nijboer
Redacteur Pest Control News

We vragen het aan ChatGPT

www.pestcontrolnews.com

@pcnbenelux

facebook.com/pestcontrolnews

ChatGPT. Wie heeft er nog niet van gehoord? Een tool op basis van Artificial Intelligence. De chatbot, die gespecialiseerd is in het voeren van dialogen, verscheen op 30 november 2022 plots online. Er is in de geschiedenis nog nooit een nieuw product geweest dat op zo'n korte tijd door zoveel mensen werd aangenomen als ChatGPT (Generative Pre-Trained Transformer).

Dat wilden wij ook wel eens uitproberen! Vanaf vorige editie (juni 2024) zijn we gestart met een reeks artikelen waarin we telkens twee vragen over plaagdierbeheersing stellen aan de chatbot. We hopen dat ChatGPT een antwoord kan geven op vragen die ook bij jullie leven!

1) Kan iedereen plaagdieren bestrijden?

Hoewel sommige eenvoudige plaagdierproblemen misschien door individuen kunnen worden aangepakt, zijn veel plaagdierproblemen complex en vereisen ze gespecialiseerde kennis, vaardigheden en ervaring om effectief te worden beheerst. Hier zijn enkele redenen waarom niet iedereen in staat is om plaagdieren effectief te bestrijden:

1. Kennis en expertise: Effectieve plaagbeheersing vereist een goed begrip van de biologie, gewoonten, habitats en bestrijdingsmethoden van verschillende soorten plaagdieren. Dit vereist vaak gespecialiseerde training en ervaring.

2. Toegang tot professionele middelen: Professionele plaagdierbeheerders hebben toegang tot gespecialiseerde apparatuur, bestrijdingsmiddelen en technologieën die niet altijd beschikbaar zijn voor individuen. Deze middelen kunnen essentieel zijn voor het succesvol beheersen van plaagdieren.

3. Risico's en veiligheid: Het gebruik van bepaalde bestrijdingsmiddelen en methoden kan risico's met zich meebrengen voor de gezondheid en veiligheid van zowel mensen als huisdieren. Professionele plaagdierbeheerders zijn opgeleid om deze risico's te beoordelen en veiligheidsmaatregelen te nemen tijdens het uitvoeren van plaagbeheersingsactiviteiten.

4. Kennis van regelgeving: Er zijn wetten en voorschriften die het gebruik van bepaalde bestrijdingsmiddelen reguleren en die moeten worden nageleefd om de gezondheid en veiligheid van mens en milieu te beschermen. Professionele plaagdierbeheerders zijn op de hoogte van deze regelgeving en kunnen ervoor zorgen dat ze in overeenstemming handelen.

5. Effectieve plaagbeheersingsstrategieën: Het ontwikkelen van een effectieve plaagbeheersingsstrategie vereist een grondige kennis van plaagdierbiologie, habitatvoorkeuren en gedrag, evenals een goed begrip van verschillende bestrijdingsmethoden en hun toepassingen. Dit vereist vaak professionele training en ervaring.

Hoewel sommige kleine plaagdierproblemen mogelijk door individuen kunnen worden aangepakt met behulp van doe-het-zelf-methoden, is het in veel gevallen verstandiger om een professionele plaagdierbeheerder in te schakelen. Professionele plaagdierbeheerders kunnen een grondige evaluatie uitvoeren van het plaagdierprobleem, een effectieve beheersingsstrategie ontwikkelen en veilig en efficiënt plaagdieren beheren om gezondheids- en veiligheidsrisico's te minimaliseren en de beste resultaten te bereiken.

2) Welke uitdagingen kan een plaagdierbeheerder verwachten in de toekomst?

In de toekomst kunnen plaagdierbeheerders verschillende uitdagingen tegenkomen bij het uitvoeren van hun werk, waaronder:

1. Toenemende resistentie: Plaagdieren kunnen resistentie ontwikkelen tegen bestrijdingsmiddelen, wat het beheer van plaagpopulaties bemoeilijkt. Plaagdierbeheerders zullen strategieën moeten ontwikkelen om resistentie te voorkomen en te beheren, zoals het afwisselen van bestrijdingsmiddelen en het gebruik van geïntegreerde plaagbeheersingsmethoden.

2. Veranderende regelgeving: Wet- en regelgeving met betrekking tot het gebruik van bestrijdingsmiddelen en plaagbeheersing kunnen veranderen, wat van invloed kan zijn op de beschikbaarheid en het gebruik van bepaalde methoden. Plaagdierbeheerders zullen zich moeten aanpassen aan nieuwe voorschriften en richtlijnen.

3. Milieuproblemen: Groeiende bezorgdheid over milieukwesties kan leiden tot een grotere vraag naar milieuvriendelijke plaagbeheersingsmethoden. Plaagdierbeheerders zullen moeten werken aan het ontwikkelen en implementeren van duurzame en milieuvriendelijke oplossingen.

4. Technologische veranderingen: Technologische ontwikkelingen kunnen de manier waarop plaagdierbeheer wordt uitgevoerd veranderen, met nieuwe tools en systemen die worden gebruikt voor monitoring, detectie en bestrijding van plagen. Plaagdierbeheerders moeten zich aanpassen aan deze veranderingen en nieuwe technologieën integreren in hun werkpraktijken.

5. Toenemende vraag naar diensten: Met de groeiende wereldbevolking en verstedelijking kan de vraag naar plaagdierbeheersdiensten toenemen. Plaagdierbeheerders zullen moeten zorgen voor voldoende capaciteit en middelen om aan deze vraag te voldoen.

6. Klantverwachtingen: Klanten kunnen hogere verwachtingen hebben ten aanzien van plaagbeheersingsdiensten, inclusief snelle respons, effectieve oplossingen en transparante communicatie. Plaagdierbeheerders zullen moeten investeren in klantenservice en klanttevredenheid om aan deze verwachtingen te voldoen.

7. Opkomst van nieuwe plagen: Veranderende klimaatomstandigheden en wereldwijde handel kunnen leiden tot de opkomst van nieuwe plagen en invasieve soorten. Plaagdierbeheerders moeten alert blijven op nieuwe bedreigingen en snel reageren om ze te beheren.

Al met al zullen plaagdierbeheerders in de toekomst moeten blijven innoveren, zich aanpassen aan veranderende omstandigheden en streven naar duurzame en effectieve oplossingen voor het beheersen van plagen.

Alle antwoorden zijn gegenereerd door ChatGPT en staan los van de mening van het redactieteam.

PCN 25 jaar: hoe het begon

www.pestcontrolnews.com

[@pcnbenelux](https://www.instagram.com/pcnbenelux)

facebook.com/pestcontrolnews

Onder het kantoor van Killgerm Nederland in Gilze bevindt zich de Huyskamer. Hier lunchten op 4 oktober Rinus van Zanten en Joeke Nijboer gezamenlijk om te praten over het tot stand komen van Pest Control News in de Benelux, waar zij beiden bij betrokken waren. Later tijdens het gesprek schoof Marc van Zanten, de huidige managing director van Killgerm Benelux, ook nog eventjes aan.

In de jaren 90 kwam Jonathan Peck, toen directeur van Killgerm UK, regelmatig langs bij Protekta in Breda, op weg naar de vestiging van Killgerm in Neus in Duitsland, waar hij dan sprak met directeur Thijs Zandberg. Als vertegenwoordiger van Protekta was Rinus van Zanten daar ook regelmatig bij aanwezig. Het klikte meteen tussen Jonathan en Rinus en toen Jonathan Peck besloot een vestiging van Killgerm in de Benelux te willen vestigen was het dan ook niet verrassend dat hij Rinus uitnodigde om directeur te worden. Overstappen van een vaste baan naar een startend bedrijf was een moeilijke beslissing voor Rinus. Tijdens een zware bergbeklimming in Noorwegen stelde hij het volgende voor aan zijn mede-vakantiereizigers: "Als ik de top van deze berg weet te bereiken, neem ik de nieuwe baan aan". Hij bereikte de top en de rest is geschiedenis!

Rinus startte samen met Marleen Dewaelheyns in 1996 in een kaal pand in Turnhout. Alles moest nog worden ingericht, alvorens Rinus de Belgische plaagdierbestrijders en Marleen de Nederlandse plaagdierbestrijders kon bezoeken om producten van Killgerm te verkopen.

Killgerm breidde zich uit en in 1998 ging Rinus ook in Nederland klanten bezoeken. Zodoende kwam hij terecht in Diergaarde Blijdorp in Rotterdam, waar ik werkzaam was. Ik zei tegen Rinus dat ik blij was hem weer te zien en dat als ik hem ergens mee kon helpen, hij mijn hulp wel kon inroepen. Enkele maanden later kwam Rinus bij mij terug om te vragen of ik redacteur wilde worden van de Nederlandse editie van Pest Control News.

Voordat ik definitief aangesteld werd als redacteur, werd ik eerst uitgenodigd door Jonathan Peck in Engeland. Onder het genot van vele borreltjes hebben we in zijn huis, waar ik toen logeerde, uitvoerig gesproken over de plaagdierwereld. Hij wilde iemand hebben die goed kon schrijven, analytisch en representatief was, wat afstand van de plaagdierbestrijdingsbedrijven had, een dierenliefhebber was en niet de focus wilde leggen op het gebruik van bestrijdingsmiddelen, maar zich vooral bezig zou houden met het voorkomen van plagen door het toepassen van preventiemaatregelen. Dat heette toen wering en nu IPM.

Pest Control News nr. 1

En ja, toen was ik redacteur! Ik ben ten rade gegaan bij de redacteurs van de Engelse en Duitse edities van Pest Control News om vervolgens met Rinus een eerste redactieoverleg te houden. In PCN moest volgens ons praktische en technische informatie komen te staan voor plaagdierbestrijders, informatie over beurzen, advertenties van bedrijven en organisaties, verslagen van bijeenkomsten van brancheorganisaties en een agenda. Ook stelde Rinus voor om een interview te houden met Belgische en Nederlandse plaagdierbestrijdingsbedrijven, zodat andere plaagdierbestrijders zouden weten wat hun collega's zoal doen. Naast de aangeleverde artikelen van personen of bedrijven, waarin zij hun mening konden etaleren, wilde ik ook graag ruimte om mijn eigen mening te laten horen in Pest Control News. Dat werd het artikel "van de redacteur".

Voordat alle artikelen klaar zijn om naar de drukker te gaan, worden ze uiteraard uitvoerig gecorrigeerd. In de afgelopen jaren heb ik diverse correctors gehad. Door hun voortreffelijke werk is het aantal foutjes in de artikelen gering.

Computers waren in 1988 al aanwezig, maar het emailverkeer was nog niet zo goed ontwikkeld als nu. Gelukkig had ik toen al een ISDN-verbinding waardoor ik vrij gemakkelijk alle artikelen en alle advertenties naar Engeland kon sturen. Daar werd door medewerkers van Albatross Marketing Limited de opmaak verzorgd.

Om eventuele foute zinsconstructies en spellingsfouten eruit te halen, moest ik twee dagen naast de ontwerper zitten. Dat betekende 's avonds met de boot van Hoek van Holland naar Hull, dan met de auto naar Ossett, wat in de buurt van Leeds ligt, daar naast de ontwerper gaan zitten en dan vertellen wat er aangepast moest worden. De volgende dag werd volop verder gegaan met corrigeren en daarna ging ik weer met de nachtboot terug naar Hoek van Holland!

Vervolgens werd het magazine gedrukt in Engeland en gezamenlijk verzonden naar Turnhout met goederen bestemd voor Killgerm Benelux. Eens aangekomen, haalde ik de magazines op of bracht Rinus de vele dozen met PCN in de auto naar mijn huis in Bergschenhoek.

Rieneke, mijn vrouw, hield het abonnementenbestand bij en zorgde dat er genoeg plastic enveloppen aanwezig waren om PCN in te verpakken, evenals stickervellen met daarop de adressen van de abonneementhouders. De dozen met PCN stonden in de huiskamer en vervolgens begon het inpakken en het voorzien van etiketten aan de keukentafel. Vaak deden we dat met het gehele gezin en soms ook met neefjes en nichtjes. Al met al duurde het een uur of 10 voordat alles ingepakt was. Het gevolg was dat velen, waaronder ik, regelmatig pijnlijke schouders hadden. Gelukkig zorgden de aangerukte pizza's ervoor dat het meestal toch nog een gezellig avondje werd. Vervolgens werden de ingepakte PCN's naar het postkantoor gebracht van waaruit ze werden verzonden. Op de hierboven beschreven manier hebben we in de afgelopen 25 jaar meer dan 70.000 PCN nummers ingepakt en verzonden vanuit ons huis.

In de loop van de tijd is er veel veranderd. Het redactieteam bestaat nu uit Colette den Boogert en Katho Lepee van de marketingafdeling van Killgerm Benelux terwijl ik nog steeds hoofdredacteur ben. Alle artikelen, advertenties en andere informatie die we in PCN opnemen, sturen we nog steeds per email naar Engeland waar een eerste concept van PCN wordt gemaakt. Wanneer alle correcties zijn gemaakt en verwerkt, wordt PCN "approved" en vervolgens naar de drukker verzonden in België.

De marketingafdeling, Colette en Katho, houdt het abonnementenbestand bij en stuurt het door naar de drukker. Daar wordt PCN automatisch verpakt en voorzien van de adressen van de abonnees waarna het afgeleverd wordt aan het postbedrijf voor verzending. Tegenwoordig wordt er ook een PCN Junior gemaakt waarin in begrijpelijke taal informatie is opgenomen over plaagdieren, aangevuld met leuke tekeningen, kleurplaten en andere leuke dingetjes bestemd voor de kleintjes.

Er zijn nog vele verhalen over het maken van PCN te vertellen, zoals over de problemen met de ontwerpers, verdwenen files, problemen rondom de PCN website, fabrikanten en het aanleveren van artikelen, verkeerde verpakkingsmaterialen, vastgelopen computers, problemen met het verzenden... Gelukkig zijn er ook veel hartverwarmende opmerkingen dat men uitziet naar een volgend nummer van Pest Control News!

Pest Control News heeft zijn sporen verdiend in de plaagdierbeheersingsbranche in de Benelux! Het is een onafhankelijk blad dat twee keer per jaar gratis wordt verstuurd naar geïnteresseerden. PCN houdt zich ook bezig met het organiseren van World Pest Day en met het organiseren van Benelux Pest, de enige beurs binnen ons vakgebied in de Benelux. Mogelijkerwijs zullen er in de toekomst nog andere activiteiten worden ontwikkeld door het redactieteam.

Ik hoop nog bij vele edities aanwezig te zijn als hoofdredacteur van PCN, want ik maak het nog steeds met veel genoegen. Dank Rinus dat je me destijds gevraagd hebt om redacteur te worden!

Joeke Nijboer
Hoofdredacteur

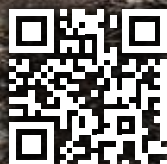
Smakelijk en krachtig

Onze volledige, effectieve, resistentie doorbrekende behandeling tegen knaagdieren, nu met minder dan 30ppm. TALON®Soft XT kan worden gebruikt in omgevingen met meerdere situaties. Gemakkelijk mee te nemen en gemakkelijk toe te passen.

Met een hoog smaakgehalte wat ratten en muizen gewoon niet kunnen weerstaan -TALON®Soft XT.

AAN TAFEL

Ga voor meer informatie naar:
www.syngentappm.com/nl

FOR - LIFE UNINTERRUPTED™

 Talon® Soft XT
Rodenticide

syngenta®

Terugblik op 25 jaar Pest Control News in de Benelux

www.pestcontrolnews.com

@pcnbenelux

facebook.com/pestcontrolnews

Time flies. Ongelofelijk dat het alweer 25 jaar geleden is dat het eerste exemplaar van ons vakblad is uitgekomen.

25 jaar betekent 50 uitgaven verzonden aan onze klanten. Waar er bij vele vakbladen een kostenplaatje aanhangt, is het met trots dat ons blad nog altijd gratis verzonden wordt. Dit is uiteraard alleen mogelijk met dank aan onze trouwe adverteerders. Dank, dank, dank!

25 jaar samenwerken met Joeke Nijboer, onze hoofdredacteur vanaf het eerste uur. 25 jaar betekent ook vele vergaderingen met Joeke als het tijdstip naderde om inhoudelijk alles door te nemen. Vaak in het begin bij Joeke thuis in Bergschenhoek, later, om deze oude man tegemoet te komen, in de lounge van een hotel in Dordrecht. Maar altijd constructief, productief en vooral gezellig.

Ik zal zelf niet meer betrokken zijn bij de komende uitgaven, 25 jaar is een mooie periode om ook hiermee te stoppen.

Ik kan dit met een gerust geweten doen wetende dat bij Killgerm marketing vakkundige collega's zitten die deze werkzaamheden overnemen.

Colette den Boogert en Katho Lepee: jullie doen het geweldig en ik kan gerust slapen.

Dank ook aan Marc van Zanten die mij de ruimte en gelegenheid heeft gegeven ook na mijn pensionering met het werven van advertenties in PCN etc. bezig te mogen zijn.

Het is een mooie periode geweest, vol leuke interviews, leuke ontmoetingen met vele vakgenoten en vooral veel plezier, voldoening en trots in alles als er weer een mooi nummer van PCN uitkwam.

Tot slot hoop ik dat Joeke nog een tijdje kan en mag doorgaan en bedank ik hem en Rieneke voor de altijd gastvrije ontvangst en fijne samenwerking gedurende de afgelopen jaren. Joeke: succes en hopelijk gaan wij nog een keer lunchen.

Vakgenoten, het ga jullie goed en veel succes aan iedereen in onze mooie branche!

Rinus van Zanten

De start van Pest Control News in UK

Pest Control News is oorspronkelijk gestart in het Verenigd Koninkrijk in 1981. Group Marketing & Public Affairs Director Sabra Everett van Killgerm Group Ltd, die al 27 jaar werkzaam is in de plaagdierbeheersingsbranche, vertelt ons graag meer over het begin van PCN.

Wanneer is PCN gestart in de UK en hoe zag dat begin eruit?

Pest Control News startte in september 1981 en werd initieel 2 keer per jaar uitgegeven. Sinds 1983 kwam het magazine elke 4 maanden uit. Eén van de grootste verschillen met nu is dat het magazine in zijn beginjaren tot stand kwam door sponsoring. Marketingleden van bedrijven die PCN sponsorden kwamen allemaal samen in een meeting om mee na te denken over de inhoud. Sponsors deden, in tegenstelling tot nu, ook ineens een volledig jaar mee.

In het begin werd PCN in zwart-wit gedrukt. De enige andere kleur was de blauwe kleur achter de titel Pest Control News. Het formaat was ook dubbel zo groot als wat we tegenwoordig gewend zijn en leek dus meer op een krant.

Hoe is het idee om een magazine uit te brengen ontstaan?

Op de cover van de eerste PCN staat volgende kop te lezen: An independent newspaper sponsored by leading firms in the pest control industry. PCN is met andere woorden ontstaan als onafhankelijk magazine. Er bestond in die tijd al een magazine

in onze branche, maar dat werd geregeld vanuit de brancheorganisaties. Er was dus nog nood aan een blad dat nieuws vanuit grote spelers in de markt tot bij de mensen kreeg en dat op een onafhankelijke manier.

Met welke uitdagingen werden jullie in het begin geconfronteerd?

Aangezien de technologie nog niet zo ver stond als nu, moest alles in die tijd volledig worden uitgetypt of zelfs uitgeschreven en samen met alle nodige foto's fysiek worden opgestuurd naar de drukkerij, waar alles dan werd gescand. Het proces duurde daardoor veel langer: printen alleen kon tot wel 3 weken in beslag nemen!

Dit is de 50ste editie van PCN in de Benelux. Hoe denk je dat PCN zal evolueren de komende jaren?

Eén van de grootste uitdagingen in de toekomst zal volgens mij de sponsoring worden. Aangezien Pest Control News gratis aangeboden wordt, zijn we enorm afhankelijk van onze adverteerders. Ook omdat Pest Control News een onafhankelijke instantie is die los staat van de Killgerm groep. Zonder financiële hulp, is het niet mogelijk om te kunnen blijven doorgaan.

Daarnaast geloof ik dat we zullen evolueren naar een digitale PCN in plaats van een geprinte versie, die wellicht zelfs via de apps zal aangeboden worden. Maar tot die tijd vind ik het belangrijk dat we blijven printen zolang de vraag er is. We moeten blijven luisteren naar onze lezers!

De kunst van het bestrijden van houtaantasters volgens het advies van een specialist

Houtaantastende insecten, zoals de boktor en houtworm, vormen een serieuze bedreiging voor houten constructies in huizen, monumenten en bedrijfspanden. Met ruim 20 jaar ervaring in duurzame plaagdierpreventie en -bestrijding, weet ik hoe belangrijk het is om een gedegen en stapsgewijze aanpak te hanteren. In dit artikel deel ik de basisprincipes voor een effectieve bestrijding van deze houtaantasters en leg ik uit waarom het inschakelen van een specialist essentieel is.

1. Herkennen van de plaag: de eerste stap naar een oplossing

Bij een vermoeden van houtschade is de eerste stap het correct identificeren van het insect. In mijn ervaring is de verwarring tussen boktor en houtworm groot, maar de verschillen zijn aanzienlijk. De larven van de huisboktor (*Hylotrupes bajulus*) kunnen bijvoorbeeld tot 14 jaar diep in het hout leven en ernstige schade aanrichten, terwijl houtwormlarven meestal dichterbij het oppervlak blijven.

Sporen van aantasting herkennen, zoals ovale uitvlieggaten bij boktorren of het horen van knaaggeluiden, kan een eerste indicatie zijn. Toch zie ik vaak dat mensen de ernst van de situatie onderschatten. Mijn advies? Wacht niet af, maar schakel direct een professional in voor een grondige inspectie. Een juiste diagnose is namelijk de basis voor een succesvolle bestrijding.

2. Preventie: voorkomen is beter dan genezen

Als specialist zie ik het maar al te vaak: mensen nemen pas maatregelen wanneer de schade al is aangericht. Preventie speelt echter een cruciale rol in de bescherming van hout. Vocht is een belangrijke factor; houtaantastende insecten gedijen goed in een vochtige omgeving. Zorg daarom voor een goed geventileerde en verwarmde ruimte om de kans op een plaag te minimaliseren.

Een andere voorzorgsmaatregel is het zorgvuldig inspecteren van tweedehands houten voorwerpen. Ik heb in mijn loopbaan gevallen gezien waarbij een ogenschijnlijk onschuldige antieke kast een hele besmetting veroorzaakte. Met onze periodieke IPMCare+ inspecties, vooral in moeilijk bereikbare delen van een gebouw, kunnen wij beginnende problemen snel aan het licht brengen.

3. Bestrijding: een vak apart

Het bestrijden van houtaantasters is niet zomaar een klus die je zelf kunt doen met huismiddeltjes. Sterker nog, ik heb vaak meegemaakt dat doe-het-zelf pogingen juist tot verergering leidden. Als specialist gebruiken wij alleen gecertificeerde technieken en bestrijdingsmiddelen die specifiek zijn afgestemd op het type plaag en de ernst van de schade.

Bij Ithamar® hanteren we bijvoorbeeld een chemische behandeling om ervoor te zorgen dat we alle larven, ongeacht hun levensstadium, effectief en langdurig bestrijden. Deze werkwijze vereist vakkennis en precisie, want een onvolledige bestrijding kan leiden tot blijvende constructieve problemen.

4. Monitoring en nazorg: blijvende bescherming

De behandeling mag dan geslaagd zijn, het werk is nog niet af. Het bewaken van de status van het behandelde gebied is een onmisbare stap om ervoor te zorgen dat de plaag echt onder controle is. Binnen ons IPMcare+ programma leggen we de nadruk op continue monitoring. Dit betekent dat we niet alleen de bekende risico's in de gaten houden, maar ook nieuwe potentiële bedreigingen detecteren en rapporteren.

Na een bestrijding stellen we altijd een nazorgplan op, zodat eigenaren zelf alert kunnen blijven op tekenen van nieuwe activiteiten. Preventief onderhoud en regelmatige controles zorgen ervoor dat de kans op een nieuwe plaag tot een minimum wordt beperkt.

5. Educatie en training: kennis als wapen tegen ongedierte

Kennisoverdracht is essentieel. Als je begrijpt wat houtaantasters aantrekt en hoe je de risico's kunt verminderen, ben je beter voorbereid. Daarom biedt Ithamar® trainingen aan waarin we medewerkers en bewoners leren hoe ze een actieve rol kunnen spelen in plaagdierpreventie. Het gaat erom dat je een oog ontwikkelt voor tekenen van aantasting en weet welke preventieve stappen je kunt nemen om problemen voor te zijn.

Ik ben verder ook docent bij Killgerm Training, waar ik onder andere de lesdag over hout en monumenten van de opleiding bestrijdingstechnicus verzorg.

Een gedegen aanpak loont

Of het nu gaat om een monumentaal pand, cultureel erfgoed, een modern kantoor of een gezinswoning, houtaantastende insecten vormen altijd een risico. Het effectief bestrijden en voorkomen van deze plaagdieren vereist een systematische en deskundige aanpak. Door te kiezen voor een specialist als Ithamar® zorg je ervoor dat elk aspect van de bestrijding en preventie wordt aangepakt met de juiste middelen, kennis en ervaring.

Met meer dan 20 jaar in het vak kan ik vol vertrouwen zeggen: een grondige en doordachte benadering loont! Alleen zo kun je er zeker van zijn dat houten constructies beschermd blijven tegen de verwoestende kracht van de boktor, houtworm en andere houtaantasters.

Hylotrupes bajulus

Anobium punctatum

ithamar®
 How are **your** assets today?
 Ithamar Pest Control is Sterk in
 preventie en bestrijding van: Boktor, Houtworm,
 Schimmel en Zwam
 Geven van Toolboxmeeting aan Makelaars en Aannemers.
 Woning keuringen betreft plaagdieren.
 +31 (0)6 - 45 43 66 28 | www.ithamar.eu | ithamar@ipmcare.nl | www.ipmcare.nl

Plaagdierbeheersing in Texel: Faunabeheer Texel

Texel is een groot eiland met zijn eigen fauna, dat ook zijn eigen beheerproblemen kent, zegt Laurens Kikkert, eigenaar van Faunabeheer Texel. Het oppervlak van het eiland is circa 16.000 hectare, waarvan 8500 hectare bestemd is voor natuur en de rest voor landbouw en bewoning. Op Texel wonen 13.000 personen en op hoogtijdagen in vakanties komen daar een 60.000 toeristen bij. Toerisme is dan ook een grote bron van inkomsten.

Van oorsprong is Kikkert timmerman, maar sinds een tiental jaren is hij bezig met de fauna te beheren als plaagdierbeheerser op Texel. Nadat hij het vogelweringsbedrijf Duke uit Lelystad had geholpen met het vangen van ganzen, is hij zich meer en meer gaan toeleggen op plaagdierbeheersing. Hoewel Kikkert een groot gedeelte van zijn werkzaamheden besteedt aan rattenbeheersing, gaat zijn hart uit naar de natuur op Texel.

Een 80% van zijn tijd spendeert Kikkert aan het beheersen van ratten en dat is ook wel nodig aangezien de problemen de laatste jaren almaar groter zijn geworden. Vroeger waren er veel schapen- en koeienboerderijen op Texel, maar de afgelopen jaren is er meer akkerbouw gekomen, ten koste van de genoemde veebedrijven. Dat betekent onder andere dat er meer suikerbieten, maïs en bloembollen geteeld worden. Het is dan onoverkomelijk dat er ook restanten van deze voeders op de agrarische grond blijven liggen, die aantrekkelijk zijn voor de ontwikkeling van bruine ratten. De bruine ratten hebben geen echte natuurlijke vijanden, zoals vossen en marterachtigen, omdat die afwezig zijn op Texel. Wel zijn er verschillende vogels die op ratten jagen, zoals kiekendieven en buizerds. Alleen kunnen die de rattenpopulatie niet op een aanvaardbaar niveau houden. Daarnaast wil men ook niet dat de populatie roofvogels te groot wordt, omdat dat een bedreiging zou kunnen worden voor de grote natuurgebieden waar diverse vogelsoorten broeden in grote kolonies, die zich daar goed kunnen handhaven door de afwezigheid van vossen en marterachtigen.

Toeristen verblijven op het gehele eiland, bijvoorbeeld in huisjes, chalets, privéwoningen (B&B), hotels en kampeerterrinen. Eigen aan toerisme is dat niet altijd alles zo hygiënisch mogelijk wordt opgeruimd en het afval zo goed en efficiënt mogelijk wordt afgevoerd, waardoor het gemakkelijk een schuilplek of voedselbron voor ratten kan zijn.

Kikkert geeft hiervan een paar voorbeelden. Als iemand tijdens het bereiden van eten spekjes braadt, is het niet gek dat ratten op de geur afkomen. Wanneer hondenvoer wordt gevoerd in een voortent en er blijft 's nachts hondenvoer over in de bak, is het niet gek dat ratten daarop afkomen. Vuilniszakken waar restanten voedsel in zitten, trekken ratten aan, waardoor je bijvoorbeeld een rat kunt zien wegschieten in de duisternis met een oude croissant in zijn bek. Ook zijn leegstaande huisjes een ideale plek voor ratten om zich onder of in te verschuilen.

Akkerbouw en toerisme vormen dus een ideale omgeving voor de ontwikkeling van grote rattenpopulaties.

Vroeger werden er veelvuldig rodenticiden gebruikt door agrariërs om de populatie ratten op een aanvaardbaar niveau te houden. Momenteel is het gebruik van rodenticiden op het land verboden. Meer en meer agrariërs schieten de ratten als ze te veel schade aanbrengen aan gewassen, zoals aan bloembollen die in het najaar worden geplant.

Kikkert ziet de rattendruk vanaf de akkerbouwgebieden toenemen op de recreatieparken en kampeerterrinen. Kikkert is gecertificeerd voor IPM-Knaagdierbeheersing. Hij moest eerst wennen aan het IPM-principe, maar ziet dat het wel werkt. Werken volgens het IPM-principe vereist aanpassing in de uitgevoerde werkzaamheden, maar ook in het documenteren van alle gegevens. Volgens Kikkert is het hebben van een goed computerprogramma daarbij onontbeerlijk.

Op locatie betekent het dat in recreatiegebieden geen lokdozen met klemmen en rodenticiden worden uitgezet. Kikkert maakt vooral gebruik

van inloopbakken, zoals de EKO 1000. Rodenticiden worden bijna nooit ingezet mede door het gevaar voor kinderen en huisdieren. Een goede en regelmatige controle is belangrijk in gebieden waar sprake is van veel overlast. Bij calamiteiten met plaagdierenoverlast wordt hij meestal door de technische dienst van de verschillende toeristenparken aangesproken. Hij zorgt er dan voor dat hij snel langskomt om de problemen op te lossen.

Kikkert werkt nauw samen met de plaagdierbeheerser die de gemeente Texel heeft aangesteld en die de openbare ruimtes van de gemeente beheert. Problemen met ratten op een locatie worden dan in onderling overleg aangepakt, waarbij Kikkert de woningen en de (horeca)bedrijven naloopt. Bepaalde plaagdierbedrijven hebben contracten afgesloten met grote recreatiebedrijven en supermarkten. Omdat Texel uit de route ligt voor hun werknemers, voert Kikkert uit naam van die bedrijven er de plaagdierbeheersing uit.

Hoewel het accent van zijn werkzaamheden ligt op rattenbeheersing, worden alle voorkomende plaagdierwerkzaamheden uitgevoerd. Zo worden in de horeca vooral muizen bestreden en voert Kikkert regelmatig bedwantsinspecties uit. Hij geeft aan dat dat vooral komt door het Google-effect. Wanneer een toerist in een bed slaapt en hij wordt 's morgens wakker met bultjes op zijn huid, gaat hij op internet kijken wat dat kan zijn en dan kom hij als eerste uit op bultjes veroorzaakt door bedwantsen. Hij gaat dan naar de eigenaar van die locatie en die belt Kikkert op om een bedwantsinspectie uit te voeren, die in de meeste gevallen negatief is. Wanneer er wel bedwantsen worden aangetroffen, worden ze bestreden door een hittebehandeling met stoomapparaat of door met een synthetische pyrethroïde te spuiten. Dit jaar kwam het wespenseizoen laat op gang en de overlast was in verhouding tot voorgaande jaren klein. Steekmuggen komen weinig voor op Texel. Kakkerlakken worden incidenteel bestreden in horecacentra.

Zoals eerder gezegd, heeft Texel een afwijkende fauna ten opzichte van het vasteland... Oorspronkelijk kwam op Texel de waterspitsmuis voor. Maar die wordt steeds meer verdrongen door de huisspitsmuis die er sinds de jaren 2000 voorkomt. Er komen geen mollen, steenmarters en vossen voor op Texel en ook geen grotere dieren, zoals reeën. Kikkert sluit niet uit dat steenmarters en vossen via de veerboot in de loop van de tijd wel in Texel zullen terechtkomen: ze zijn namelijk al dicht in de buurt van het vertrekpunt van de veerboot gesignaleerd!

Met enige regelmaat krijgt Kikkert ook te maken met kakkerlakken op een Texelse camping. Het betreft dan de bleke kakkerlak, die daar in de natuurlijke omgeving voorkomt, maar soms ook wel de vakantiehuysjes

betreedt. Hij voert dan geen bestrijding uit, maar legt aan de mensen uit wat er aan de hand is.

Wanneer de overlast van ganzen te groot is, bestrijdt hij deze op de tijden dat het mag, door ze te schieten. Per jaar worden er een 3000 grauwe ganzen geschoten op Texel waarvan 500 door Kikkert. Ook beheert hij samen met enkele collega's van zijn jachtcombinatie een deel van de hazenpopulatie.

Op Texel komt de raszuivere zwarte bij voor. De zwarte bij is de inheemse korfbij die in Nederland voorkwam voordat er andere bijensoorten geïntroduceerd werden, zoals de Buckfast en de Carnica, waardoor er op het vasteland geen raszuivere zwarte bijen meer zijn door vermenging van de bijensoorten. De Texelse bijenvereniging, waarvan Kikkert secretaris is, zorgt ervoor dat de zwarte bij raszuiver blijft. Op Texel staan een 200 bijenkasten. Kikkert heeft zelf zo'n 30 kasten.

Er kan dus gesteld worden dat plaagdierbeheersing op een eiland zoals Texel een eigen aanpak nodig heeft. Je krijgt er dan ook te maken met specifieke problemen, die bij de eilandbewoners voorkomen, maar ook bij de agrariërs en de toeristen. Daarnaast moet je kennis hebben van de lokale natuur en goede contacten onderhouden met de lokale bevolking. Kikkert heeft die!

Energie efficiënte LED- vliegenvangers met lage bedrijfskosten, effectieve vangtechnologie en duurzame aanpak

- Laag stroomverbruik met 60-80% lagere bedrijfskosten dan traditionele modellen met fluorescentielampen
- Eenvoudig en snel onderhoud zonder gereedschap - toegang tot de lijmplaat langs beide zijden
- Eén gemeenschappelijke lijmplaat en LED-bron vereenvoudigt het voorraadbeheer
- Led strip met levensduur van 3 jaar
- Zwenkend voorfront voor snelle servicewerkzaamheden

halo™ 15 LED

halo™ 30 LED

HALO™ 30
AQUA LED
binnenkort
beschikbaar!

ART.NR.	PRODUCT	UV BRON	LIJMPLAAT	AFMETINGEN
1106078044	HALO™ 15 LED	1 x 18 LED Lamp	1/2 x Universal EasyCount	555 x 218 x 117 mm
1106078045	HALO™ 30 LED	2 x 18 LED Lamps	1 x Universal EasyCount	555 x 380 x 117 mm
1106002596	LED 18 Long (X2)			
1106002593	Universal EasyCount (X15)			

Nieuwe duurzame oplossing voor ongediertebestrijding: Ekomille met elektrocutie

Ongedierte zoals ratten en muizen kan ernstige schade toebrengen aan bedrijven en onze omgeving. Pelsis commercialiseert een nieuwe innovatie in het Ekomille-assortiment: een elektrocutietoestel dat knaagdieren effectief, snel en pijnloos bestrijdt zonder gebruik van chemische middelen.

Het toestel vangt knaagdieren op een hygiënische en duurzame manier, waarna de kadavers als biologisch afbreekbaar afval worden afgevoerd. Het apparaat maakt gebruik van natuurlijk lokaas en is veilig voor niet-doelsoorten, dankzij een dubbel beveiligingssysteem.

Ekomille kan ingezet worden in diverse omgevingen zoals in gemeenten, in de agrarische sector, parken, bedrijven, riolen, etc. voor een effectieve ongediertebestrijding.

Door voortdurend te focussen op milieuvriendelijke oplossingen en innovatieve technologieën blijft Pelsis zich inzetten voor duurzame ongediertebestrijding.

Voor meer informatie kan u contact opnemen met het Edialux Professional team via telefoon of mail.

Edialux Nederland BV
Gildeweg 37-B
NL-3771 NB Barneveld
T: +31 (0)342 420 435
info@edialux.nl

Pelsis NV
Industrieweg 15
B-2880 Bornem
T: +32 (0)3 886 22 11
info@edialuxprofessional.be

Plaagdierbeheersing in Den Haag: De Haagse Milieu Services

Eind jaren 90 heeft het gemeentelijk reinigingsbedrijf in Den Haag een managementpartner gezocht en dat werd de AVR. Later werd dit overgenomen door de Van Gansewinkel Groep en vervolgens Renewi. In januari 2024 is deze samenwerking beëindigd en is de Haagse Milieu Services weer een zelfstandig bedrijf geworden, vertelt Coördinator Plaagdierbeheersing René Schouten.

HMS bestaat nu 25 jaar, heeft 230 man personeel en zorgt onder andere voor het ophalen van huishoudelijk afval (huis aan huis), grofvuil, klein chemisch afval bij apotheken, gladheidsbestrijding en plaagdierbeheersing in de openbare ruimte van de gemeente Den Haag. HMS heeft ook verschillende milieudepots onder beheer, waar de Haagse burgers zelf hun afval kunnen brengen. De afdeling plaagdierbeheersing van HMS bestaat al sinds 1892. Momenteel werken er vier personen in de buitendienst en één op kantoor.

De kerntaak van de afdeling plaagdierbeheersing is de beheersing van plaagdieren in de openbare ruimte binnen de stadsgrenzen van de gemeente Den Haag. De afdeling heeft met verschillende woningcorporaties samenwerkingsovereenkomsten, evenals met verschillende zorginstellingen, scholen en beheerders van gemeentelijke panden. Deze samenwerkingsovereenkomsten zijn afspraken waarbij de medewerkers van Schouten worden gevraagd hun expertise in te zetten wanneer er sprake is van plaagdieroverlast op een locatie. Er zijn dus geen contracten afgesloten. Een goede samenwerking waarbij een reële en vaste prijs voor de uitgevoerde diensten wordt betaald is voor beide partijen het beste, aldus Schouten.

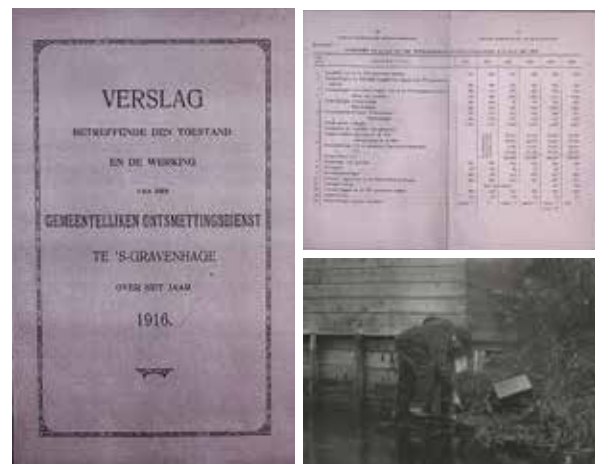
Daarnaast wordt de afdeling plaagdierbeheersing ook ingeschakeld voor plaagdierbeheersing in de openbare ruimtes waarbij in 90% van de gevallen rattenoverlast het grootste probleem is. Elke gemeente, dus ook Den Haag, heeft een wettelijke onderzoeksplicht wanneer er meldingen van burgers binnenkomen aangaande overlast van onder andere de bruine rat. In de praktijk betekent dit dat de meldingen in behandeling worden genomen en er als eerste een onderzoek wordt gehouden op locatie. Vervolgens worden allerlei vervolgstappen in gang gezet om de aanwezige populatie bruine ratten beheersbaar te houden. De nadruk ligt hierbij op het beheersen en voorkomen van plaagdieren. Dat is een groot verschil ten opzichte van vroeger waarbij de nadruk lag op bestrijding.

In 2018 is het "Rattenoffensief" in Den Haag gestart met allerlei activiteiten, met als doel het aantal ratten beter te beheersen. Voorlichting en het nemen van hygiënische maatregelen waren en zijn nu nog steeds belangrijke activiteiten.

Om de voorlichting nog verder te verbeteren werd er een grote mobiele stand gemaakt. Deze wordt zeer regelmatig gebruikt bij verschillende festiviteiten, activiteiten in winkelcentra en opruimdagen waar

voorlichting gegeven wordt over plaagdierbeheersing, met name over de bruine rat. De stand is publieksvriendelijk en heeft een attractief en speels uiterlijk. Wanneer het luik van de stand wordt geopend, wordt de blik van de bezoekers direct getrokken door vitrines waarin opgezette plaagdieren staan waaronder ook natuurlijke vijanden van de bruine rat. Aan de hand van deze diersoorten en de aanwezige folders wordt informatie verstrekt aan de aanwezigen over het beheersen van de plaagdieroverlast. Hygiëne, netheid, opruimen, niet voederen van dieren, naden en kieren afdichten en andere habitatmaatregelen staan daarbij centraal.

Belangrijk is dat het publiek bewust wordt gemaakt van het voorkomen van plaagdieren en wat eraan gedaan kan worden. Alleen door gezamenlijk de problemen aan te pakken, kunnen plaagdierpopulaties worden beheerst. Schouten geeft wel aan dat dit soort informatiebijeenkomsten regelmatig moeten worden herhaald om het publiek er steeds attent op te blijven maken, zeker in de gebieden in Den Haag waar overlast wordt ervaren.

Per 1 oktober 2024 heeft de gemeente Den Haag een voederverbod ingesteld en de APV aangepast. Daardoor kan het bevoegd gezag in overlastsituaties handhaven om zo te helpen voorkomen dat er een goede leefomgeving voor plaagdieren, zoals ratten, muizen, meeuwen en duiven, ontstaat of blijft ontstaan.

De afdeling plaagdierbeheersing van HMS is wel gecertificeerd voor IPM-Knaagdierbeheersing, maar de inzet van rodenticiden is er erg laag. In de openbare ruimtes van Den Haag zijn er afspraken gemaakt dat er geen rodenticiden meer mogen worden toegepast, maar dat de insteek het monitoren van rattenpopulaties is. En indien bestrijding toch noodzakelijk wordt, mag dit uitsluitend met klemmen worden uitgevoerd. Momenteel worden er 250 digitale klapvallen ingezet die in stalen kisten worden geplaatst, welke goed worden vastgezet. Naar de mening van Schouten werkt dat goed.

Volgens Schouten varieert het aantal meldingen aangaande rattenoverlast door de jaren, maar hij ziet zeker geen duidelijke trend dat de overlast toeneemt. Door alle gerichte acties (onder andere de actie "Stop de Rat") neemt het bewustzijn bij de mensen toe waardoor het aantal meldingen stijgt, wat de gemeente ook graag wil. De toename van meldingen wordt vooral gezien tijdens de periodes dat men meer op straat is, van april t/m september. Uitbraken van rattenoverlast zullen er altijd blijven wanneer de hygiëne niet optimaal is en wanneer er grote verbouwingen zijn of wanneer er gewerkt wordt aan het rioleringsstelsel.

Bij woningcorporaties en privéwoningen waarbij de hulp van de plaagdierafdeling wordt ingeroepen, zet men ook in op weringsmaatregelen en het plaatsen van klemmen. Wanneer de bewoners willen dat rodenticiden gebruikt worden, maar er geen sprake is van een noodsituatie, worden de bewoners erop gewezen dat de volgende procedure zal worden gevolgd: eerst monitoren, vervolgens laten uitvoeren van habitatmanagement, dan het uitvoeren van een niet-chemische bestrijding en als laatste het inzetten van rodenticiden. Dat betekent dat er dan minstens 6 à 7 bezoeken moeten plaatsvinden en dat alle gemaakte kosten worden doorberekend.

Of men gaat ermee akkoord dat men zelf habitatmanagement uitvoert op aanwijzing van de plaagdierbeheerser, lokdozen en klemmen aanschaft bij de plaagdierbeheerser en die zelf plaatst, waarna de plaagdierbeheerser na een drietal weken nog een keer langskomt ter controle of de beheersing goed is uitgevoerd. De keus is dan vaak snel gemaakt door de bewoner!

De afdeling plaagdierbeheersing van HMS bestrijdt ook kakkerlakken in woningen en maakt daarbij gebruik van kakkerlakkengel. Circa 4 weken na een bestrijdingsactie worden lijmplaten voor kakkerlakken uitgezet om te beoordelen of de bestrijding effectief is geweest, hetgeen meestal wel het geval is. Enkele malen per jaar zijn er locaties waar de Oosterse kakkerlak bestreden moet worden. De betrokken woningen worden standaard twee maal behandeld, eenmaal met een synthetische pyrethroïde en eenmaal met een gel.

Behandeling van bedwantsen door het spuiten met K-Othrine Partix is vaak niet voldoende en een tweede behandeling is na 4 dagen noodzakelijk. Ook andere middelen op basis van synthetische pyrethroïden bieden in de regel geen afdoend resultaat, waardoor minimaal 2 tot 3 bestrijdingen noodzakelijk zijn. In woningen waar men onvoldoende een behandeling kan uitvoeren als er sprake is van bijvoorbeeld dubbele wanden, is de bestrijding van bedwantsen moeilijk. Een koude- of warmtebehandeling is ook daar niet effectief genoeg en heeft daarnaast nog vele nadelen, volgens Schouten.

Dit jaar zijn er in Den Haag zeker 200 wespennesten bestreden waaronder twee Europese hoornaarnesten. De overlast van wespen was dit jaar niet groot.

Mieren worden ook regelmatig bestreden. Het Mediterraan draaigatje is nog niet waargenomen in Den Haag. Dat geldt wel voor het spookdraaigatje (*Tapinoma melanocephalum*) in een flatgebouw met 69 appartementen waar ze succesvol bestreden zijn met een mierengel. Faraomieren worden ook regelmatig bestreden. Opvallend is dat deze soort, vooral in de zomer, ook regelmatig buiten wordt waargenomen.

De Gemeente Den Haag is momenteel actief bezig met de campagne "Schoon, doen we gewoon", waarbij alle facetten en verhalen van de mensen die bezig zijn om de stad schoon te houden aan de orde komen en dus ook de plaagdierbeheersingsafdeling van HMS. Bestrijdingsmiddelen worden niet meer toegepast en het accent ligt op habitatmanagement en dat werkt! Kijk maar eens op www.schoondoewegewoon.nl.

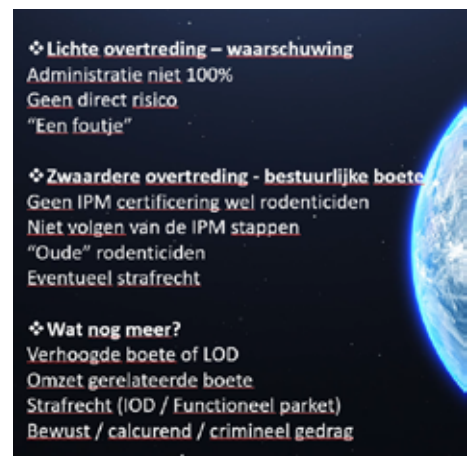

IPM-Knaagdierbeheersing en toezicht: samen komen we verder

Op 1 oktober 2024 organiseerde het Kennisnetwerk Biociden een bijeenkomst over IPM-Knaagdierbeheersing en toezicht. De aanwezige toezichthouders waren de Inspectie Leefomgeving en Transport (ILT) en de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit (NVWA). Het motto van de bijeenkomst was: 'Samen komen we verder'. De zaal zat vol, de discussies waren levendig en constructief en er was veel ruimte om met elkaar in gesprek te gaan.

Rol van de inspecties

De NVWA en ILT gaven in een gezamenlijke presentatie inzicht in de werkwijze van inspecties. Het doel van deze inspecties is dat biociden in de praktijk veilig en op de juiste manier worden gebruikt. Alleen zo ontstaan er geen risico's voor mens, dier of het milieu.

ILT en NVWA houden beide toezicht op de toepassing van rodenticiden. Bij de NVWA ligt de nadruk op de voedselveiligheid. ILT toetst of gebruikers zich aan de wettelijke voorschriften houden. Om rodenticiden te mogen gebruiken, moeten plaagdierbeheersers beschikken over het certificaat IPM-Knaagdierbeheersing en moeten ze werken volgens de voorschriften in het Handboek IPM-Knaagdierbeheersing (HIK). ILT houdt ook de handel in rodenticiden in de gaten. De inspecties werken nauw samen en wisselen informatie uit. Naast het publieke toezicht door de NVWA en ILT houden certificerende instanties via het Keurmerk Plaagdier Management Bedrijven (KPMB) privaat toezicht op het toepassen van IPM.

De NVWA liet aan de hand van een aantal foto's zien dat inspecteurs in de praktijk nog veel toepassingen van rodenticiden tegenkomen die niet aan de wettelijke eisen voldoen. De inspecteurs zijn niet uit op het uitdelen van boetes, maar op het verbeteren van het toepassen van de regels. Bij een lichte overtreding geven ze alleen een waarschuwing. Bij een zwaardere overtreding kunnen ze een bestuurlijke boete geven. Dit geldt bijvoorbeeld als een bedrijf dat zegt zonder rodenticiden te werken en dat niet gecertificeerd is, toch rodenticiden blijkt te gebruiken. Bij het bewust ontduiken van de regels of crimineel gedrag komt het strafrecht in beeld. De NVWA en ILT roepen plaagdierbeheersers op om lastige situaties uit de praktijk bij brancheverenigingen Nederlandse Vereniging Plaagdiermanagement Bedrijven (NVPB) en Platform Plaagdierbeheersing

Nederland (PLA..N.) te melden. De NVWA en ILT overleggen regelmatig met deze brancheverenigingen.

Perspectief van bedrijven Implementeren van IPM

Een lastig punt bij de implementatie van IPM is de opleiding van medewerkers. Zeker medewerkers die al langer in het vak zitten, worden geconfronteerd met een heel andere manier van werken. Niet iedereen staat daar meteen voor open.

Het vak is kennisintensiever geworden en er zijn nieuwe vaardigheden nodig zoals het schrijven van een plan van aanpak en het uitleggen van de IPM-werkwijze aan opdrachtgevers. Daarbij is het HIK een livijg document dat niet voor iedereen makkelijk leesbaar is.

Knelpunten

Een belangrijk knelpunt voor bedrijven is dat IPM ook medewerking en betrokkenheid vraagt van opdrachtgevers. In zorginstellingen en voedselverwerkende bedrijven sluit IPM goed aan bij de strenge hygiëne-regels die hier sowieso al gelden. Bij agrarische bedrijven en particulieren is het veel lastiger uit te leggen waarom je volgens IPM werkt en welke rol de opdrachtgever daarin zelf heeft. Bedrijven roepen de overheid op om meer te doen op vlak van de communicatie over de noodzaak en verplichting van de IPM-aanpak naar opdrachtgevers.

Ook de hoeveelheid registratie en administratie wordt door bedrijven ervaren als een knelpunt. In onze branche werken veel praktijkmensen, daarom is het wenselijk om het administratieve werk makkelijker te maken. Vanuit de inspecties wordt aangegeven dat registratie wel heel belangrijk is.

Uit de zaal komt er een vraag over wat er nu precies nodig is om een noodsituatie uit te kunnen roepen. De NVWA antwoordt dat de punten waarmee je een noodsituatie moet onderbouwen in het HIK staan. Een noodsituatie is afhankelijk van de omstandigheden. ILT voegt toe dat inspecties niet kijken of het uitroepen van een noodsituatie terecht is, maar of dit goed onderbouwd is. Vanuit de zaal volgt als aanvulling dat soms de indruk bestaat dat het toepassen van rodenticiden alleen in een noodsituatie mag.

Positieve ervaringen met IPM

De aanwezige bedrijven noemen als belangrijk positief punt dat ze de afgelopen jaren (veel) minder rodenticiden zijn gaan gebruiken en dat die verlaging eigenlijk relatief makkelijk ging. IPM geeft een duidelijke structuur voor communicatie en het verkrijgen van medewerking van opdrachtgevers.

Toekomst

De verwachting is dat werken volgens IPM de komende jaren steeds meer ingeburgerd gaat raken en dat uiteindelijk ook de opdrachtgevers er bekend mee zullen raken. Daarnaast wordt verwacht dat de voorwaarden van IPM ook op andere beleidsterreinen zullen worden ingebed, zoals in bouwvoorschriften. Wel blijft de beschikbaarheid van rodenticiden ook in de toekomst een belangrijke voorwaarde voor knaagdierbeheersing.

Tot slot verwachten de bedrijven dat het werk de komende jaren makkelijker zal worden door de inzet van technologische ontwikkelingen, bijvoorbeeld camera's voor monitoring en apps voor registratie. Hierin loopt de sector nu nog niet voorop.

Praktijksituaties

In het laatste onderdeel van het evenement werden praktijksituaties besproken die de deelnemers bij aanmelding hadden ingediend.

Hoe lang mag je rodenticiden inzetten?

Het HIK stelt duidelijk dat permanent rodenticiden inzetten niet mag. De NVWA geeft aan dat je in je plan van aanpak aan kunt geven welke periode je rodenticiden inzet en je daarna gaat evalueren. Belangrijk is om tijdens deze periode ook aandacht te blijven hebben voor wering en andere vormen van bestrijding. Er is dus geen eenduidig antwoord hoe lang je rodenticiden mag inzetten. Het is belangrijk dat je in je plan van aanpak goed onderbouwt wat je doet en waarom je dat doet. Sommige praktijksituaties, zeker in de agrarische sector, kunnen heel lastig zijn.

Situaties met meerdere partijen

Ook spreken deelnemers over hoe je om kunt gaan met aanloop van knaagdieren vanuit de burens als je op eigen terrein al het mogelijke hebt gedaan om knaagdieren te weren. In dat geval moet je, conform het HIK, in gesprek gaan met de burens. En als de burens niet willen meewerken, moet je opschalen naar bijvoorbeeld de gemeente.

Eenduidig optreden inspecties

Een vraag vanuit de zaal. Treden alle inspecteurs van ILT en NVWA op een vergelijkbare manier op? Bij ILT komen in principe alle casussen langs. Als er inspecteurs afwijken van de landelijke handhavingstrategie hoort ILT dit graag. En de NVWA geeft aan dat alle inspecteurs voor agrarische bedrijven worden opgeleid door een inspecteur met ruime ervaring in het knaagdierbeheer.

Ook vraagt iemand of niet-gecertificeerde bedrijven volgens het HIK moeten werken. De verplichte certificering en het werken volgens het HIK zijn gekoppeld aan het gebruik van rodenticiden. Zolang een bedrijf geen rodenticiden gebruikt, is het dus niet gebonden aan de stappen uit het HIK.

Plaagdierbeheersing bij particulieren

De vereiste stappen van IPM zijn moeilijk uit te leggen aan particulieren die vooral een snelle en goedkope oplossing willen. Vanuit de zaal roept iemand beleidsmakers op om meer verantwoordelijkheid bij woningbouwverenigingen te leggen. Ook wordt de overheid opgeroepen om burgers beter te informeren over wat ze kunnen doen om plagen te voorkomen.

Tot slot

Vanuit het Kennisnetwerk Biociden vonden we het een geslaagde bijeenkomst, die hopelijk mee helpt bij de omschakeling van bestrijden naar beheersen. Ook hopen we dat dit eraan bijdraagt dat de door sommige deelnemers genoemde 'angstcultuur' zal verdwijnen.

**EFFECTIEVE
ONGEDIERTEBESTRIJDING
ZONDER CHEMICALIËN**

KIES VOOR HEAT TREATMENT!

**DROOGHOUT
GENDRINGEN**

Drooghout Gendringen BV
0315-695155
info@drooghoutgendringen.nl
www.drooghoutgendringen.nl

EFFECTIEVE ONGEDIERTEBESTRIJDING ZONDER CHEMICALIËN

Heeft u last van hardnekkige plagen zoals bedwantsen, schimmels, of bacteriën in roerende zaak? Met Heat Treatment in onze ruime kamers bieden wij een milieuvriendelijke, veilige en uiterst effectieve manier om uw probleem aan te pakken – zonder gebruik van schadelijke chemicaliën.

VOORDELEN VAN HEAT TREATMENT:

Afmeting behandelkamers:

Breedte: 990 cm
Hoogte: 460 cm
Diepte: 360, 650 en 900 cm

Temperatuur:

Range van 56 gr. tot 80 gr. celsius.

Milieuvriendelijk:

Geen gebruik van pesticiden of chemische stoffen.

Grondig en Effectief:

Dringt door tot in moeilijk bereikbare plekken.

Minimale Downtime:

Snelle behandelingstijd, direct weer in gebruik.

Voor meer informatie neem contact met ons op:

Chantal ten Have Miguel de Boer
+31 6 23318081 +31 6 45022069
info@drooghoutgendringen.nl

Drooghout Gendringen: uw partner in heat treatment voor insectenbestrijding

Drooghout Gendringen is een gespecialiseerde houtdrogerij. De afgelopen jaren hebben we onze diensten verder uitgebreid en zijn we uitgegroeid tot een toonaangevende partner in Heat Treatment (HT). Met onze ruime ervaring en de beschikking over grote droogkamers kunnen we nu complete ladingen – van containers vol stoelen tot grote objecten zoals vrachtwagens – in één keer behandelen.

Bij Heat Treatment verwarmen wij de goederen tot een temperatuur van minimaal 56 graden Celsius, gedurende een nader te bepalen termijn. Deze methode is 100% effectief in het bestrijden van plaagdieren en heeft als groot voordeel dat het volledig milieuvriendelijk is. Er worden geen chemicaliën gebruikt, waardoor het een duurzame en veilige oplossing biedt voor allerlei soorten roerende goederen.

Onze expertise en uitgebreide faciliteiten maken ons de perfecte partner voor professionals in de ongediertebestrijding. Of het nu gaat om grote industriële objecten of bulkgoederen, bij Drooghout Gendringen hebben

we de capaciteit en kennis om iedere opdracht met zorg en precisie uit te voeren. Wij streven altijd naar succesvolle samenwerkingen, waarbij we samen met onze partners oplossingen vinden voor de meest uiteenlopende problemen.

Bent u op zoek naar een betrouwbare partner voor Heat Treatment, of wilt u meer weten over onze diensten? Neem dan contact met ons op. Bij Drooghout Gendringen staan we klaar om u te helpen met effectieve, milieuvriendelijke oplossingen voor ongediertebestrijding.

Drooghout Gendringen: Samenwerken aan een duurzame toekomst in ongediertebestrijding.

**Drooghout
Gendringen**

Hellingman Onderzoek en Advies

Velen kennen Silvia Hellingman als dé expert op het gebied van de beheersing van eikenprocessierupsen door middel van koolmezen, maar ze doet nog veel meer dan dat!

Hellingman heeft in 1998 het bedrijf Biocontrole opgezet, een bedrijf dat zich specialiseerde in het onderzoek naar nieuwe of bekende natuurlijke vijanden tegen specifieke plagen. Biocontrole is in februari 2011 verkocht aan Windhorst van Veen in Hazerswoude-Dorp. Later is dit bedrijf zelfstandig doorgegaan als Biocontrole.nl gespecialiseerd in duurzame beheersing van ziektes en plagen.

Na de verkoop van Biocontrole heeft Hellingman het bedrijf Hellingman Onderzoek en Advies opgericht. Sinds 2005 werkt haar man, Guus Hellingman, ook in het bedrijf. De taakverdeling is als volgt: Guus houdt zich bezig met de bedrijfsvoering, terwijl Silvia zich bezighoudt met onderzoek en advies en zich daarbij vooral richt op het gedrag van insecten en de invloed van de klimatologische omstandigheden.

Silvia Hellingman staat aan de basis van het Kenniscentrum Eikenprocessierups dat sinds 2011 bestaat. Sinds de grote uitbraak van 2019 is het aantal problemen, veroorzaakt door de eikenprocessierups wel verminderd, maar zeker niet verdwenen. Ze wordt nog steeds veelvuldig geraadpleegd en is ook degene die de toepassing van nematoden (aaltjes) tegen de eikenprocessierups heeft bedacht en grote veldproeven met verschillende bedrijven heeft opgezet. Door het toepassen van deze methode wordt de overlast aanzienlijk verminderd. Alle informatie over de bestrijding van de eikenprocessierups staat vermeld in de Leidraad Beheersing Eikenprocessierupsen.

Een paar voorbeelden van haar onderzoeken

In 2020-2021 heeft Hellingman het eerste onderzoek naar paringsverstoring van de eikenprocessierups in 3 provincies geleid. Dat in samenwerking met Teun Dekker, werkzaam als professor aan de Alnarp Universiteit in Zweden. Penvoerder van het project was Guus Hellingman die ook voor de proefontheffing zorgde.

De resultaten waren veelbelovend waardoor er in 2022-2023 een fase 2 van het project is gestart. In deze fase werd gebruik gemaakt van een paintballgeweer om de door Teun Dekker geformuleerde paintball-balletjes in de bomen te schieten. De feromonen in deze balletjes werden in de bomen aangebracht voordat de vlinders gingen uitvliegen. Door veel feromonen van de vrouwtjes aan te brengen, raken de mannetjes in de war en kunnen ze de vrouwtjes niet of moeilijk lokaliseren. Ook de resultaten van dit onderzoek waren veelbelovend: de plaagdruk werd met circa de helft verminderd.

Een andere ontdekking van Silvia Hellingman is dat eikenprocessierupsen bomen kunnen verlaten en zich ingraven in de grond. De eerste ontdekking daarvan werd gedaan in 2010. Sindsdien is Hellingman dit fenomeen gaan volgen en documenteren. Dat vormde de basis van jarenlang onderzoek over verlengde diapauze. Diapauze is de rusttoestand in de ontwikkeling, een verlengde diapauze houdt in dat de rusttoestand langer duurt dan één seizoen.

Dennenprocessierupsen beginnen met zich in de grond te graven.
© Silvia Hellingman

Hellingman onderzocht systematisch onverklaarbare uitbraken van eikenprocessierupsen op plaatsen waar de bomen preventief werden bespoten. Stammen zaten soms vol met rupsen, terwijl de bomen goed in blad stonden. Het kon niet anders dan dat de eikenprocessierupsen de cyclus niet hadden voltooid en na circa 11 maanden uit de grond kwamen om de laatste rupsfase te doorlopen, om vervolgens de bomen weer te verlaten en in de grond te verpoppen. Ze verlaten de bomen meestal in het 4de larvestadium. Als ze uit de grond kruipen zien ze er behoorlijk afgeslankt uit. Ze moeten dan eerst een "maaltijd" nemen en vervellen op een ongeordende manier op de stam en soms ook op de takken. Ze blijven tenminste 2 weken in de bomen.

Voorals het te warm wordt, kunnen rupsen de grond inkruipen, omdat ze een nesttemperatuur van meer dan 32 graden niet kunnen verdragen. Een langdurige hitteperiode maakt de bladeren taaier waardoor de dieren minder nutriënten binnen krijgen. Daarom verlaten ze de bomen en komen terug als er voldoende voedsel beschikbaar is. Van veel regen of vorst hebben ze in de grond weinig tot geen last. Ook als het eikenblad veel meeldauw bevat en niet meer eetbaar is, kunnen ze de grond in kruipen.

Uit onderzoek is gebleken dat sluipvliegen en sluipwespen in de grond kunnen overleven en uitvliegen. Een andere ontdekking bij grondnesten is dat de rupsen geparasiteerd kunnen worden door *Beauveria bassiana* of andere grondschimmels. In gebieden waar de bodembiologie goed op orde was, zijn veel eikenprocessierupsen in de grond aangetroffen die geparasiteerd waren door nematoden, met name *Steinernema carpocapsae*, een soort nematode die goed hoge bodemtemperaturen kan verdragen. Grondnesten kunnen niet weggezogen worden. Sommige nesten zijn te diep, tot wel 25 cm.

In 2021 werden er voor onderzoek eikenprocessierupsen gevangen voordat ze de grond in gingen. Deze rupsen werden in kooien gezet waarin potten gevuld met grond waren geplaatst. Deze kooien werden onder de grond ingegraven. In juli 2022 zijn de eerste vlinders uit de grond gekomen. Het proces werd elke nacht gevolgd.

Het betreft eikenprocessierupsen die in 2019 uit hun eitjes kropen, in 2020 de bomen verlieten en terugkwamen in 2021 om vervolgens weer de bomen te verlaten.

Onderzoek eikenprocessierups in de bomen met boomverzorger
© Silvia Hellingman

Maar er werd nog een fenomeen ontdekt naar aanleiding van eigen waarnemingen en waarnemingen van bestrijders: veel nesten waren enorm taai. Zo hebben Silvia Hellingman en Erwin Brouwer (bomendokter) nesten verzameld in drie provincies (Overijssel, Friesland en Drenthe) waaruit bleek dat de vlinders niet waren uitgevlogen. De nesten leken goed te zijn voorbereid op een langdurig verblijf aan de bomen. Circa 1 jaar later vlogen pas de eerste vlinders uit. Dat bevestigde dat de eikenprocessierups een rustfase kent in de grond, maar ook één in de bomen.

Verder zette Hellingman het monitoren van eikenprocessierupsen met feromoonvallen in gang. De feromonen bestonden al wel langer, maar er werd niets mee gedaan. Inmiddels hangen er jaarlijks meer dan 2300 feromoonvallen verspreid over heel Nederland om de vluchten van de vlinders te volgen. Alle feromoonvallen zijn voorzien van GPS-coördinaten en van de seksuele lokstof van de vrouwtjes. De mannetjes die willen paren vallen in de feromoonval en komen er niet meer uit. De (landelijk) gevangen vlinders worden naar Hellingman gestuurd voor analyse van de vangsten.

Feromoonval met veel eikenprocessievinders
© Silvia Hellingman

Zij maakt een onderscheid tussen de mannetjes die gepaard hebben en de mannetjes die niet gepaard hebben. Mannetjes die nog niet gepaard hebben, zijn meestal afkomstig uit de directe omgeving waar ze gevangen zijn. Gepaarde mannetjes kunnen uit migratie komen. De actieradius van de mannetjes is ca. 100 km. Aan de hand van de vangsten wordt een prognose gemaakt van de te verwachten plaagdruk. Deze wordt jaarlijks via het Kenniscentrum en Kennisplatform gepubliceerd. Het is onbekend hoeveel eikenprocessierupsen zich in de grond bevinden noch wanneer ze uitkomen. Het is wel bekend dat eikenprocessierupsen zeker drie jaar in de grond kunnen verblijven.

Het volgen van de vlinders krijgt een steeds prominentere rol in de beheersing. In het jaar dat de vlinders uitvliegen wordt er gepaard en worden eitjes afgezet. Aan de hand van een formule wordt berekend wat

de te verwachten plaagdruk kan zijn. Elk mannetje kan vijf vrouwtjes bevruchten. Meestal krijgen ze daar echter de kans niet toe omdat ze vaak door vlermuizen, vogels, spinnen of sabelsprinkhanen worden opgegeten.

Hellingman voegt toe dat eikenprocessierupsen in het eerste larvale stadium wel 9 weken zonder voedsel kunnen. De larven zijn dan nog klein en ze hebben nog genoeg voedselreserve uit het eistadium om van te leven, mocht het vriezen net nadat zij zijn uitgekomen. De volgende stadia hebben wel voedsel nodig. Zij eten de jonge blaadjes van eikenbomen. Maar ook hier zien we dat ze langer kunnen wachten op voedsel wanneer eiken in het voorjaar kaalgevreten worden. Ze wachten dan tot de tweede uitloop van de eik (Sint-Janslot).

Grondnest met net uitgekomen sluipvlieg
© Silvia Hellingman

Nesten van eikenprocessierupsen kunnen in speciale kastjes worden geplaatst waarin natuurlijke vijanden zoals sluipvliegen en sluipwespen zich ontwikkelen. Nesten die in het najaar uit de bomen worden gehaald bevatten meestal (door sluipwespen en sluipvliegen) geparasiteerde rupsen. Deze vliegen vanaf april uit. Door ze in kasten met uitvliegaten te plaatsen hebben ze een kans om zich te verspreiden en een populatie op te bouwen. Deze methode is door Hellingman al in 2009 geïntroduceerd voor algemeen gebruik en kan niet worden gepatenteerd.

Dennenprocessierups

Thaumetopoea pityocampa
© Silvia Hellingman

Hellingman bestudeert daarnaast de dennenprocessierups (*Thaumetopoea pityocampa*). Deze soort is reeds waargenomen in België, een 40 km van de grens met Nederland.

Netten rond boom
© Silvia Hellingman

In Duitsland is deze rupsensoort 80 km van de Nederlandse grens waargenomen. De vlinder van de dennenprocessierups kan zo'n 100 km ver vliegen, hetgeen zeker kan betekenen dat deze spoedig ook in Nederland kan voorkomen, maar wellicht is hij er al.

Dennenprocessierupsen hebben meer brandharen dan de eikenprocessierupsen waardoor de problemen ook groter kunnen zijn. Ze komen voornamelijk voor in naaldbomen, maar ze kunnen ook voorkomen in coniferen en kunnen zich bovendien handhaven in meidoorns. De nesten van deze rupsensoort kunnen gemakkelijk herkend worden doordat ze al bij het eerste larvestadium nestjes maken. Daarna maken ze telkens andere nestjes tot aan het 4de larvestadium. Dat wordt dan hun winternest. Deze zijn makkelijk te herkennen omdat ze als katoenballetjes aan de bomen hangen. De rupsen kunnen zich over grote afstanden verplaatsen, waarbij ze de leider volgen. Ze kruipen gemakkelijk over obstakels, zoals muurtjes, gebouwen en tuinen om een geschikte schuilplek op te zoeken. Hellingman heeft een onderzoek voorgesteld waarbij dicht langs de grens met België en Duitsland feromoonvallen worden geplaatst, maar ook een aantal kilometers van de grens vandaan. In de vallen zit een feromoon dat de mannetjes aantrekt.

Hellingman heeft ook vele proeven gedaan met parasiterende nematoden. Zo bleek uit haar onderzoek dat de tekenpopulatie op een locatie verminderd kon worden door parasiterende nematoden. Hetzelfde geldt voor het verminderen van de berkenwants en de kastanjemineermot. De parasiterende nematoden moeten wel in overmaat worden toegepast om succesvol te zijn. Een groot deel sterft namelijk voordat het een gastheer vindt. Daarom is hiervoor een speciale formulering ontwikkeld die de nematoden langer in leven houdt, zodat ze de kans krijgen om hun gastheer te parasiteren.

Momenteel is Hellingman bezig met geurstoffen om mierensoorten te verdringen uit woningen en tuinen, plaatsen waar ze gemakkelijker te bestrijden zijn. Hoewel Silvia Hellingman nog blaakt van de energie zal

ze begin volgend jaar opgevolgd worden door professor Teun Dekker, die momenteel nog aan de Zweedse universiteit werkt, als entomologisch specialist gericht op het beheersen van insecten door natuurlijke vijanden.

Maar dat Silvia achter de geraniums gaat zitten, geloof ik niet! We zullen zeker nog van haar horen!

Processie dennenprocessierups in Javéa (Spanje)
© Silvia Hellingman

DINGEN VERANDEREN. GEWELDIG TOCH?

GRATIS ABONNEMENT

GEEN KOSTEN • GEEN CREDITCARD NODIG

iQ **PRODUCTEN**
POWERED BY **Bell**
SENSING TECHNOLOGIES®

24/7

PULSE RAT

PULSE MOUSE

T-REX

EXPRESS

PCO's kopen producten via de distributiepartners van Bell Labs. Maak een GRATIS account aan op www.BellSensing.com en begin direct met Sensing!

HAAL HET MEEESTE UIT JE DAG

Gebruik iQ ongediertebestrijdingsproducten

De iQ-producten van Bell, aangedreven door Bell Sensing Technologies (BST), zorgen voor een efficiëntere ongediertebestrijding.

Elk iQ-lokaasstation en elke iQ-val bevat een geïntegreerde Bluetooth-sensor die knaagdieractiviteit registreert. Wanneer een technicus bij een klant aankomt, verbindt zijn smartphone met de apparaten om snel knaagdieractiviteit te kunnen identificeren, alsook welke apparaten bezocht werden en wanneer. Deze informatie wordt vervolgens verzonden naar het gratis online portaal, dat automatisch rapporten genereert, met trends en vaak bezochte gebieden. De app en het portaal zijn volledig gratis – er zijn geen kosten of abonnementen vereist.

Wanneer een technicus op locatie aankomt, communiceert zijn smartphone met de aanwezige iQ-lokaasstations en -vallen op een afstand van 15 tot 30 meter. Met iQ moet je als technicus minder tijd spenderen aan het zoeken naar apparaten, wat de service eenvoudiger maakt. iQ zorgt ook voor meer veiligheid voor technici, omdat ze zich niet onnodig op gevaarlijke plekken hoeven te begeven of ladders hoeven te beklimmen om vallen of stations te controleren.

Aangezien technici alleen apparaten hoeven te controleren waar activiteit gedetecteerd is, winnen ze veel tijd, vooral bij grote locaties met veel toestellen. Een tijdstudie uitgevoerd door Bell toont bijvoorbeeld aan dat technici een locatie met iQ-vallen ongeveer 80% sneller kunnen bedienen dan één met traditionele vallen.

Bovendien helpt het BST-portaal technici om hun tijd te investeren waar dit het meeste impact heeft. Na het bedienen van een locatie kunnen technici op het portaal gespecialiseerde rapporten bekijken. Hiermee kunnen ze zones met hoge activiteit identificeren en hun apparaten strategisch verplaatsen voor maximale effectiviteit.

Deze rapporten helpen technici ook om hun inspecties te optimaliseren. In plaats van een volledige controle van de locatie te doen, kunnen

technici zich uitsluitend richten op gebieden met veel knaagdieractiviteit, waar wering en schoonmaak meestal nodig zijn. Na inspectie van deze specifieke gebieden, kan het bijvoorbeeld zijn dat technici een versleten deurafdichting vinden die moet worden vervangen of een voedselbron die moet worden verwijderd.

Nog een ander voordeel van de automatisch gegenereerde rapporten is dat technici aan klanten kunnen laten zien welk verschil hun knaagdierbestrijdingsprogramma maakt. Naarmate iQ-apparaten gegevens verzamelen, biedt het portaal een duidelijke tijdlijn die laat zien hoe de knaagdieractiviteit is afgenomen of volledig geëlimineerd sinds het begin van de service.

In een wereld waarin "high-tech" vaak overeenkomt met het installeren van meer apps en extra stappen om te nemen, respecteren iQ-apparaten net de tijd van technici. De installatie is snel en intuïtief en de app is eenvoudig te gebruiken.

Verander je manier van knaagdierbestrijding en haal het meeste uit elke dag door het gebruik van iQ-producten! Voor meer informatie over iQ vallen en lokaasstations surf je naar www.bellsensing.com of neem je contact op met je lokale Bell Laboratories vertegenwoordiger.

PESTIBUS® — DE BESTE KEUZE VOOR ONGEDIERTEBESTRIJDING

Wanneer je ongedierte snel en effectief wilt aanpakken, heb je producten nodig die zich keer op keer bewijzen. PestiBus levert professionele oplossingen voor vakmensen die geen concessies doen op kwaliteit.

TRAPDECK™

Slimme Muizenvallen met Maximaal Resultaat

De TrapDeck vangt meerdere muizen met één slimme val. De klemmen slaan één voor één toe voor maximaal resultaat. Bescherm je val met de TrapDeck Cover voor nog betere prestaties.

PESTIWIRE™

Onverwoestbaar Beschermingsgaas

Het scherp geprijsde PestiWire RVS weringsgaas stopt muizen, ratten en marters. Brandvertragend, binnen en buiten inzetbaar, en makkelijk op maat te knippen. Niet geschikt voor ventilatievoegen, gebruik hiervoor PestiGate Pro.

PESTIGATE PRO™

Ventileren Zonder Ongedierte

PestiGate Pro van RVS houdt ongewenste gasten buiten en frisse lucht binnen. Eenvoudig op maat te knippen en perfect voor stootvoegen.

ZIE DE TRAPDECK
IN ACTIE!

✓ Duurzaam en makkelijk in gebruik

✓ Snel en effectief resultaat

✓ Volumevoordeel bij grotere bestellingen

PAK ONGEDIERTE AAN MET PESTIBUS® — VANDAAG NOG!

Geef ongedierte geen kans! Ontdek de TrapDeck™, PestiWire™, PestiGate Pro™ en meer op onze website, of neem contact op voor advies.

KIJK SNEL OP WWW.PESTPROTECTION.NL

TrapDeck™ en meer: Efficiënte bestrijdingsproducten van PestiBus®

PestiBus: Uw partner in effectieve plaagdierbeheersing

Bij PestiBus ontwikkelen we bestrijdingsproducten die zijn ontworpen met de focus op gebruiksgemak, efficiënte verwerking en een uitstekende prijs-kwaliteitverhouding. Onze producten zijn exclusief verkrijgbaar bij Pest Protection BV uit Heeze. We breiden ons assortiment alleen uit met producten die zijn getest en goedgekeurd door professionele plaagdierbeheersers. Een mooi voorbeeld hiervan is de vernieuwde PestiGate Pro™: oorspronkelijk van gegalvaniseerd staalgaas, nu vervaardigd van RVS met kleinere openingen, eenvoudig op maat te knippen met een reguliere schaar.

Innovatie in plaagdierbeheersing

De TrapDeck is de eerste klemplank die muizen- of rattenklemmen bevat, waarbij iedere klem afzonderlijk werkt voor optimale vangsten. Na een succesvolle lancering in 2023 hebben we de TrapDeck AGRI en RatLock ontwikkeld. Deze producten kunnen veilig op leidingen worden geplaatst zonder dat de klemmen naar beneden kunnen vallen; perfect voor gebruik in stallen en magazijnen. Bovendien worden de TrapDecks in Nederland geproduceerd en geassembleerd door jongeren met een afstand tot de arbeidsmarkt, waardoor we bijdragen aan een inclusieve samenleving.

Duurzame oplossingen voor IPM

Onze producten zijn een waardevolle aanvulling op de IPM-werkwijze. De TrapDecks zijn niet alleen inzetbaar bij calamiteiten, maar ook bij reguliere bestrijding en monitoring. Daarnaast bieden PestiGate Pro en PestiWire™ uitstekende oplossingen voor het professioneel afdichten van doorvoeropeningen, kierende deuren en ventilerende openingen, zodat ongewenste insecten en knaagdieren buiten blijven.

Steeds meer grote en kleine plaagdierbeheersers kiezen voor de kwaliteitsproducten van PestiBus® en zijn daar zeer tevreden over!

Wilt u ook profiteren van onze innovatieve oplossingen? Neem dan contact met ons op!

Pest Protection BV
info@pestprotection.nl
www.pestprotection.nl
bel/WhatsApp : 0031 6 2370 2170

Muizen en ratten op de juiste manier beheersen

Gedurende de afgelopen vier jaar is binnen het Programma IPM Knaagdierbeheersing gewerkt aan het vormgeven van en meer bekendheid geven aan de uitgangspunten van Integrated Pest Management binnen de knaagdierbeheersing. Binnen IPM staat het monitoren en het voorkomen van knaagdieren voorop. Zes werkgroepen hebben zich beziggehouden met verschillende aspecten rondom IPM Knaagdierbeheersing, zoals regelgeving en opleiding, communicatie en monitoring. Bij het programma waren veel organisaties en brancheverenigingen betrokken, waaronder die van de plaagdierbeheersers. En tegelijkertijd was het programma ook gericht op plaagdierbeheersers, want zij mogen rodenticiden alleen nog maar onder strikte voorwaarden gebruiken. Onderstaand artikel is geschreven door dr. Joeke Nijboer, redacteur van Pest Control News en docent bij Killgerm Training, op verzoek van het Programma IPM Knaagdierbeheersing.

Sinds 1 januari 2023 is Integrated Pest Management (IPM) van toepassing bij het bestrijden van knaagdieren in Nederland zowel binnen als buiten met aangewezen rodenticiden. Is dit begrip totaal nieuw voor plaagdierbeheersers? Nee, het vroegere begrip "wering" lijkt op het begrip IPM, maar de nieuwe manier van knaagdierbeheersing is verder uitgewerkt.

Bovendien richt IPM zich op een brede aanpak, waarbij de nadruk ligt op het aanpakken van de onderliggende oorzaak van het probleem, in plaats van het direct inzetten van rodenticiden als eerste stap. Gekoppeld aan de toelating van aangewezen rodenticiden voor de juiste knaagdierbeheersing is het Handboek IPM-Knaagdierbeheersing een wettelijke verplichting.

Waarom IPM-Knaagdierbeheersing?

Er zijn verschillende redenen om IPM-Knaagdierbeheersing toe te passen.

Een belangrijk streven is dat het milieu, door de grondige afweging omtrent de inzet van rodenticiden, minder wordt belast. Wanneer rodenticiden ondeskundig worden ingezet, kunnen deze middelen schadelijke gevolgen hebben voor de omgeving.

Doorvergiftiging is bijvoorbeeld vastgesteld bij verschillende roofvogelsoorten. De kans bestaat ook dat deze middelen bij huisdieren, zoals honden, katten en konijnen, maar ook bij mensen, terecht kunnen komen wat tot ernstige gezondheidsproblemen kan leiden.

Er bestaat daarnaast een reële kans dat, wanneer de rodenticiden op een niet-voorgeschreven en ondeskundige manier worden ingezet, muizen en ratten resistent worden. Dit is in sommige gebieden in Nederland al geconstateerd voor bepaalde middelen.

Een derde reden is dierenwelzijn. Het duurt enige tijd voordat de aangewezen rodenticiden in zo'n hoeveelheid zijn opgenomen door de ratten en muizen voordat ze sterven. In tussentijd kunnen muizen en ratten, afhankelijk van het middel, de soort en de levensfase van het knaagdier, wel 2 tot 6 dagen ongewenst pijn lijden.

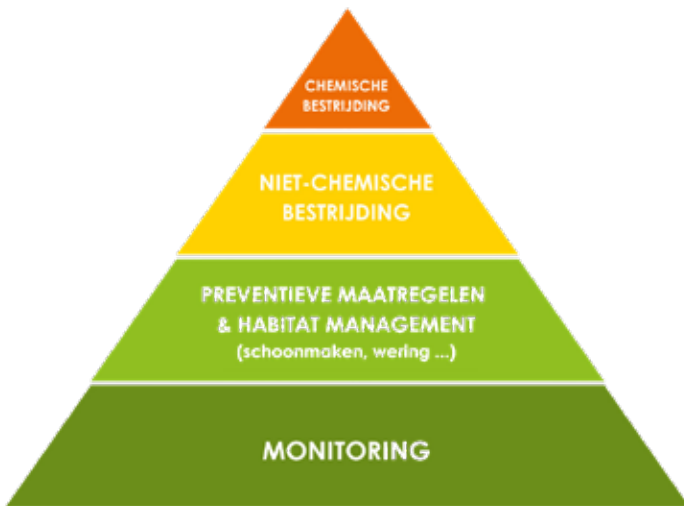
Joan Schouten, Branchemanager bij Anticimex en voorzitter van de Technische commissie van de NVPB is duidelijk over IPM-Knaagdierbeheersing: *"Een duurzame plaagdierbeheersing vraagt om een duidelijke visie en een op preventie gericht beleid. Het voorkomen van plaagdierenoverlast eist een perfecte hygiëne én een goede bouwkundige staat. Zijn deze op orde? Dan is, met een 24/7 monitoring, een non-tox plaagdierbeheersing altijd succesvol."*

Hoe voer je IPM-Knaagdierbeheersing uit?

In het Handboek IPM-Knaagdierbeheersing (HIK) staat omschreven wat IPM inhoudt. In het Certificatieschema IPM-Knaagdierbeheersing (CIK) staat omschreven aan welke eisen een bedrijf moet voldoen om gecertificeerd te worden en hoe in de praktijk het werk uitgevoerd kan worden. De laatste versies van beide documenten zijn te vinden op de site van stichting KPMB (www.kpmb.nl), de organisatie die schemabeheerder is van IPM-Knaagdierbeheersing.

IPM-Knaagdierbeheersing is een gezamenlijke verantwoordelijkheid van de opdrachtgever (de klant) en de opdrachtnemer (de plaagdierbeheerser), waarbij de opdrachtnemer in eerste instantie een onderzoek uitvoert weergegeven in de Plaagdier Risico Inventarisatie (PRI) naar een aanvaardbare knaagdierpopulatie.

Uit het resultaat van dit onderzoek kunnen acties voortkomen voor zowel de opdrachtgever als opdrachtnemer. Deze moeten zijn vermeld in de gekozen strategie die in het Plan van Aanpak staat. De nadruk van de IPM-methode ligt op de aanpak van de oorzaak van de plaag, waarbij, indien nodig als de genomen stappen niet voldoende zijn, kan worden overgegaan op de inzet van niet-chemische of chemische middelen.

De uitvoering van IPM-Knaagdierbeheersing kan verdeeld worden in vier onderdelen:

1. Monitoren

Tijdens monitoring wordt nagegaan met welke knaagdier soort de opdrachtgever te maken heeft en wat de omvang van de plaagdruk is. Is het een muis, een bruine rat of een zwarte rat? Is er sprake van een hoge of een lage plaagdruk? Andere zaken die aan de orde komen: is er economische schade door de aanwezigheid van knaagdieren, is er een kans op snelle uitbreiding van de populatie, bestaat er gevaar voor de volks- of diergezondheid? Ook is het belangrijk dat tijdens het monitoren in kaart wordt gebracht of er een mogelijk risico bestaat op ontoelaatbare schade aan de flora, fauna en het milieu, wanneer er een niet-chemische of een chemische bestrijding zou worden uitgevoerd.

Wanneer uit monitoring blijkt dat de populatie knaagdieren op het beoogde niveau is, wordt overgegaan naar habitatmanagement.

In het kader van monitoring van ratten in Nederland is het verplicht, wanneer het in de toelating voorgeschreven staat, dat plaagdierbeheersers meldingen van ratten doorgeven aan de Rattenmonitor via <https://www.rivm.nl/rattenmonitor>

2. Habitatmanagement

Als blijkt dat er een risico bestaat op een toekomstige plaag, is het belangrijk om over te gaan op habitatmanagement. Hierbij moet worden voorkomen dat muizen en ratten een schuilplek vinden, ze voldoende voedsel kunnen vinden en dat ze zich kunnen voortplanten. De genoemde preventiefactoren zijn een belangrijk onderdeel van habitatmanagement.

Onder habitatmanagement wordt onder andere verstaan: bouwtechnische aanpassingen, zoals het repareren van kapotte rioleringen, doorvoeren

naar gebouwen kleiner maken dan 2,5 cm voor ratten en 0,5 cm voor muizen, voorkomen dat knaagdieren over ruwe oppervlaktes kunnen klimmen en het maken van grindbakken rondom gebouwen. De groenvoorziening in en om gebouwen moet dusdanig worden aangepast dat knaagdieren er niet kunnen schuilen door bijvoorbeeld het onderhouden of weghalen van groenstroken.

Tot habitatmanagement behoort tevens het nemen van maatregelen om de hygiëne te verbeteren. Zowel in als om gebouwen moet alles opgeruimd zijn om schuilplekken te voorkomen. Voedsel moet in afgesloten bakken bewaard worden. Voedselresten moeten afgevoerd worden in afsluitbare afvalbakken. Vogels, zoals eenden en duiven, in openbare ruimtes moeten niet meer worden gevoerd.

Belangrijk is ook om de juiste organisatorische maatregelen te nemen en voorlichting te geven over de te nemen maatregelen om de overlast van knaagdieren te verminderen.

Wanneer habitatmanagement niet voldoende resultaat oplevert in de beheersing van knaagdieren, kan overgegaan worden naar een niet-chemische bestrijding.

3. Niet-chemische bestrijding

Onder niet-chemische bestrijding wordt verstaan het plaatsen van inlooppallen en klemmen en het uitvoeren van een biologische bestrijding om de aanwezige knaagdierpopulatie te beheersen en te houden op een niveau dat aanvaardbaar is voor de opdrachtgever. Het streven is om deze niet-chemische bestrijding op een dusdanige manier uit te voeren dat er zo weinig mogelijk niet-doelwitdieren, zoals vogels, kleine roofdieren als bunzingen en hermelijnen, maar ook kikkers, honden of katten, worden gevangen. Ook mag er geen verwondingsgevaar ontstaan bij personen door het niet veilig toepassen van niet-chemische bestrijdingsmethodes. Klapvallen moeten worden geplaatst in goede lokdozen.

Meestal is een juist uitgevoerde niet-chemische bestrijding voldoende om de knaagdierpopulatie te beheersen. Mocht na twee controlemomenten in een tijdsbestek van 10 dagen blijken dat de genomen maatregelen onvoldoende effect hebben, dan kan worden overgegaan op chemische bestrijding.

4. Chemische bestrijding

Bij een chemische bestrijding worden aangewezen rodenticiden ingezet om de knaagdieren te bestrijden tot een aanvaardbaar niveau is bereikt, zoals vastgelegd met de opdrachtgever. Deze chemische bestrijdingsmiddelen mogen alleen worden ingezet door personen met een geldig vakbekwaamheidsdiploma voor IPM-knaagdierbeheersing en die werkzaam zijn bij een bedrijf dat gecertificeerd is voor IPM-knaagdierbeheersing. Deze personen mogen de aangewezen chemische bestrijdingsmiddelen alleen toepassen als alle betreffende wettelijke voorschriften worden gevolgd. Wanneer de termijn voor het inzetten van chemische middelen is verstreken en er geen sprake is van gemotiveerde verlenging, moet minimaal 10 dagen worden overgestapt op een niet-chemische bestrijdingsmethode voordat chemische middelen weer ingezet mogen worden.

Bij een gemotiveerde verlenging is er sprake dat het middel nog steeds wordt opgenomen nadat de termijn ter evaluatie na 35 dagen volgens het etiket is verstreken. De plaagdierbeheerser moet daarbij aangeven hoe lang hij denkt dat het middel nog moet worden ingezet voordat de knaagdierpopulatie op het gewenste niveau is gebracht. Dit mag niet tot gevolg hebben dat chemische middelen ongewenst langdurig worden ingezet.

Wanneer de chemische bestrijding het gewenste resultaat heeft opgeleverd, moet overgegaan worden op monitoring en habitatmanagement, zoals hierboven is omschreven.

Peter Traas, ex-directeur Traas Nederland, over IPM-

Knaagdierbeheersing: *"Knaagdierbeheersing via het IPM-principe is zeker te doen. Het vereist een grote vakinhoudelijke kennis en improvisatievermogen van de bestrijdingstechnicus en de wil om zo weinig mogelijk chemische middelen in te zetten. Meestal is een juist habitatmanagement en een niet-chemische bestrijding, waarbij de biologische bestrijding een steeds grotere rol gaat spelen, voldoende om de knaagdieroverlast binnen de perken te houden. Bij uitzonderingen kan de gecertificeerde bestrijdingstechnicus bij onderbouwing via de beschreven IPM-methode rodenticiden inzetten. Inzetten van aangewezen rodenticiden door niet-gecertificeerde personen mag nooit".*

IPM-Knaagdierbeheersing bij een noodsituatie

In geval van een noodsituatie mogen opgeleide medewerkers van gecertificeerde bedrijven direct aangewezen chemische middelen inzetten, mits is voldaan aan minstens één van de volgende voorwaarden:

1. Er is sprake van gevaar voor de volks- of diergezondheid
2. De aanwezige knaagdierpopulatie veroorzaakt ernstige economische schade
3. De knaagdierpopulatie breidt zich aanzienlijk uit

In het HIK zijn de criteria voor het inzetten van aangewezen rodenticiden tijdens een noodsituatie uitgebreid omschreven. Het direct inzetten van de middelen moet vergezeld gaan met het uitvoeren van habitatmanagement en het inzetten van een niet-chemische bestrijding. Uiteraard moet na het verstrijken van de termijn van het succesvol inzetten van chemische middelen, overgestapt worden op monitoring en habitatmanagement.

Wie mogen aangewezen rodenticiden inzetten volgens het Handboek IPM-Knaagdierbeheersing?

Plaagdierbeheersers mogen aangewezen rodenticiden inzetten wanneer zij met succes de opleiding tot Bestrijdingstechnicus hebben afgerond. Als het diploma vóór 1 januari 2023 is behaald, moet de plaagdierbeheerser daarnaast een erkende cursus IPM-Knaagdierbeheersing hebben gevolgd. Voor agrariërs geldt dat zij een erkende cursus IPM-Knaagdierbeheersing voor agrariërs moeten hebben afgerond. Het bedrijf waar de plaagdierbeheerser of agrariër

werkzaam is, moet gecertificeerd zijn door een aangewezen auditor van het KPMB voor de correcte toepassing van IPM-Knaagdierbeheersing. Een leerling bestrijdingstechnicus mag zonder aanvullende IPM-Knaagdieropleiding geen aangewezen rodenticiden gebruiken. Plaagdierbeheersers in het bezit van een geldige IPM-Knaagdieropleiding moeten ter verlenging van hun BT-diploma 8 dagdelen (4 dagen) in de vijf jaar aan nascholing volgen waarvan per 1 januari 2025 één dag gewijd moet zijn aan een nascholing IPM-Knaagdierbeheersing.

IPM-Knaagdierbeheersing in de praktijk

In het handboek IPM-Knaagdierbeheersing staat omschreven hoe IPM-Knaagdierbeheersing moet worden uitgevoerd volgens een vaststaand protocol:

1. Introductiegesprek

In een persoonlijk gesprek legt de opdrachtnemer aan de opdrachtgever uit wat IPM-Knaagdierbeheersing inhoudt en dat na een inventarisatie van de overlast gerichte acties kunnen worden uitgevoerd om de overlast te beheersen. Deze acties kunnen in gezamenlijk overleg tot stand komen en op elkaar worden afgestemd. Beide partijen ondertekenen ter bevestiging van de gezamenlijke verantwoording om de overlast te beperken.

2. Dossieraanleg

Vervolgens wordt een dossier aangelegd waarin alle afspraken en actuele informatie worden verwerkt, bestemd om de knaagdierpopulatie op de locatie te beheersen. Het dossier moet actueel zijn en te allen tijde actueel blijven, moet alle informatie bevatten zoals is omschreven in het CIK en moet inzichtelijk zijn voor de opdrachtgever.

Het dossier kan handmatig worden vastgelegd, maar het heeft de voorkeur om dat elektronisch te doen via bijvoorbeeld een computerprogramma.

3. Risico-inventarisatie

Na een onderzoek op locatie wordt de soort, aard en omvang van de overlast beschreven, evenals aanvullende eisen, bijvoorbeeld ten aanzien van het terrein of gebouw en wettelijke of opgelegde bedrijfsrichtlijnen, beschreven in de Plaagdier Risico Inventarisatie (PRI). Zie CIK bijlage V voor een voorbeeld van een PRI.

4. Strategie en Plan van Aanpak

Naar aanleiding van de PRI stelt de plaagdierbeheerser een strategie op om de overlast te beheersen. De strategie kan bestaan uit:

- Alleen monitoren;
- Monitoren en habitatmanagement uitvoeren;
- Monitoren, habitatmanagement en niet-chemische bestrijding uitvoeren;
- Monitoren, habitatmanagement, niet-chemische bestrijding en eventueel chemische bestrijding uitvoeren, nadat na tweemaal controleren in tien dagen blijkt dat de niet-chemische bestrijding niet het gewenste resultaat heeft gebracht;
- Direct chemische bestrijding, wanneer het een noodsituatie betreft, nadat er ook monitoring, habitatmanagement en niet-chemische bestrijding zijn uitgevoerd.

Dit is alleen toegestaan, wanneer de bestrijder oordeelt dat er een gevaar is voor dieren- of volksgezondheid, of dat de populatie aan het toenemen is of als er grote economische problemen ontstaan door de knaagdieroverlast.

Niet-chemische en chemische bestrijding mogen alleen volgens de in het CIK beschreven

richtlijnen worden uitgevoerd en moeten zoveel mogelijk worden beperkt. Wanneer het knaagdierprobleem is opgelost moet worden overgegaan naar monitoren of monitoren in combinatie met habitatmanagement.

De opdrachtgever dient schriftelijk in te stemmen met het Plan van Aanpak.

5. Uitvoering

De werkzaamheden moeten worden uitgevoerd zoals in de strategie en het plan van aanpak is omschreven en moeten worden gedocumenteerd zoals in het CIK. Het doel moet daarbij zijn om de niet-chemische en chemische bestrijdingstermijn zo veel mogelijk te beperken. Het etiket is altijd leidend bij het inzetten van een chemische bestrijding.

6. Evaluatie

Minstens eenmaal per jaar dient de opdrachtgever de strategie en het plan van aanpak te evalueren.

Achtergrondinformatie

Meer informatie over de beheersing van ratten en muizen is te vinden op de volgende websites:

www.ctgb.nl

www.ipm2023.nl

www.kad.nl

www.kpmb.nl

www.milieucentraal.nl

www.plaagvoorkomen.nl

www.nvpb.org

www.platformplaagdierbeheersing.nl

www.biociden.nl/themas/knaagdierbeheersing/rapporten-en-publicaties-knaagdierbeheersing (Op deze site zijn meer dan tien rapporten te vinden die direct en indirect te maken hebben met IPM-Knaagdierbeheersing)

<https://www.nvwa.nl/nieuws-en-media/nieuws/2023/10/16/nvwa-legt-uit-voorzorg-activiteiten-46-veehouders-tijdelijk-stil>

<https://www.rvo.nl/onderwerpen/bestrijdingsmiddelen/knaagdierbeheersing>

<https://www.biociden.nl/themas/knaagdierbeheersing>

Tip: Deze samenvatting van het Handboek IPM-Knaagdierbeheersing kunt u gemakkelijk uitnemen voor eigen gebruik!

Killgerm®

Bij ons bent u
in veilige handen!

www.killgerm.nl

UW PARTNER IN DE STRIJD TEGEN KRUIPENDE EN VLIEGENDE INSECTEN!

- Bewezen werking tegen
kruipende en vliegende
insecten
- Toegestaan voor
gebruik binnen
- Langdurige residuele
werking tot 12 weken

1R-Trans-Fenothrin 10% W/W (100 g/l) Prallethrin (CAS 23031-36-9) 1% W/W (10 g/l) BE-REG-01970 - PT18 Gesloten Circuit

KILLGERM BENELUX NV

Koeybleuken 12
2300 Turnhout (B)
t +32 (0)14 44 22 70
e verkoop@killgerm.com
www.killgerm.nl

GEBUIK BIOCIDEN VEILIG. LEES ALTIJD HET ETIKET EN DE
PRODUCTINFORMATIE VÓÓR GEBUIK

KILLGERM NEDERLAND BV

Bisschop de Vetplein 9a
5126 CA Gilze (NL)
t +31 (0)161 219 520
e verkoop-nl@killgerm.com
www.killgerm.nl

World Pest Day 2024

Invasieve exoten: het ene insect is het andere niet

World Pest Day wordt jaarlijks op 6 juni georganiseerd door vertegenwoordigers van de brancheorganisaties NVPB en PLA..N., KAD en PCN. Dit jaar werd de online bijeenkomst gehouden bij Traas Nederland in 's-Gravenpolder, dat voor deze bijeenkomst gratis zijn locatie beschikbaar stelde. Een viertal sprekers hield een presentatie over invasieve exoten die overlast veroorzaken in Nederland.

De sponsors van dit evenement waren Edialux, Killgerm Benelux, PestScan en Traas Nederland.

De dagvoorzitter van deze bijeenkomst was Arieke van Liere. Arieke deed dat op een voortreffelijke manier, waardoor de presentaties naadloos in elkaar overgingen. Ze speelde de vragen vanuit de zaal, maar ook online vlot door naar de sprekers. De online bijeenkomst werd gevolgd door een kleine 100 personen uit de plaagdierenbranche en door organisaties en personen die geïnteresseerd zijn in invasieve exoten.

NVWA en beheersing invasieve exoten

De eerste spreker was Henk Groenewoud, coördinerend specialist bij de NVWA. Onder zijn leiding wordt een risicobeoordeling gemaakt en advies gegeven over wat er aan het beheersen van een bepaalde invasieve exoot moet worden gedaan. Als eerste legde hij uit wat een invasieve exoot is. Er zijn diverse definities, maar de NVWA hanteert de definitie dat een invasieve exoot een uitheemse dier- of plantensoort is die door

menselijk handelen in Nederland terechtgekomen is en die schadelijk is voor de natuur. Het gaat dus niet om de wolf, de eikenprocessierups of de tijgermug, want die zijn hier zelf gekomen. Er zijn soorten die schade aanrichten aan landbouwgewassen, vee, publieke gezondheid, water en dijkveiligheid en ook aan de natuur. Door de verscheidenheid van exoten is ook de schade die ze veroorzaken divers en valt de beheersing onder verschillende wetten, waardoor deze vaak lastig is. De kern van het exotenbeleid is preventie, signalering en eliminatie. Indien dat niet lukt, komt beheersing erbij en wellicht ook acceptatie dat die soort in Nederland blijft.

Op de EU-lijst staan nu 88 soorten waarvoor maatregelen genomen moeten worden. Dat zijn er erg veel en daarom worden er prioriteiten gesteld. Plagadierbeheersers kunnen daarbij een rol spelen, denk maar aan het uitroeien van de huiskraai in Scheveningen. De Aziatische hoornaar wordt momenteel volop bestreden en wellicht geldt dat in de toekomst ook voor diersoorten zoals de wasbeer en de wasbeerhond. Er zijn zeker kansen voor plagadierbeheersers om daarbij een rol te spelen aangezien er minder bestrijdingsmiddelen mogen worden gebruikt en er door klimaatverandering een grote opmars van plagadiersoorten verwacht wordt. Bij de beheersing van exoten zal de aandacht vooral moeten komen te liggen bij een beheersing op een effectieve, milieuvriendelijke manier.

De provincies hebben nu de coördinatie bij de beheersing. In de praktijk hebben we te maken met Natura 2000, waterschappen waar aquatische plantensoorten overlast veroorzaken en gemeenten waar ook plaatselijk overlast aanwezig is van invasieve exoten. Voor diverse invasieve exoten is er nog geen algemene coördinatie, beleid en verantwoordelijkheid aanwezig, zoals voor de beheersing van het mediterraan draaigatje en termieten.

Exotische muggen

De volgende spreker was Adolfo Ibáñez-Justicia. Adolfo is senior wetenschapper vectoren, werkt bij de NVWA en is actief op het gebied van de beheersing van exotische muggen in Nederland. Het Centrum Monitoring Vectoren (CMV) is onderdeel van de NVWA en houdt zich sinds 2009 actief bezig met onder andere het toezicht op invasieve exotische muggen in Nederland. Het beleid is erop gericht om zes invasieve exotische Aedes-muggen in Nederland te voorkomen of te vertragen. Hierbij is het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport verantwoordelijk voor de bestrijding.

In Nederland zijn tot nu toe de Aziatische tijgermug, de gele koortsmug, de Amerikaanse rotspoelmug, de Koreaanse bosmug en de *Aedes flavopictus* (Japanse Aedes-soort) gevonden. De tijgermug kan ziektes overbrengen, maar gelukkig werden er in Nederland nog geen ziektes waargenomen die overgebracht worden door deze soort. De verwachting is wel dat dit in de toekomst gaat gebeuren. De beheersing vindt plaats

door larviciden te gebruiken en eventueel middelen om volwassen muggen te bestrijden. Plagadierbeheersers kunnen er een actieve rol bij spelen. Op de NVWA website staat veel informatie over exotische muggen, hun verspreiding, beheersing en preventie.

Termieten

Aron Kuipers van het KAD hield een presentatie over het voorkomen van termieten in Nederland. Termieten zijn sociale insecten die gezamenlijk een nest bouwen en onderhouden, maar het zijn geen mieren. Ze zijn familie van de kakkerlakken. Termieten hebben een geleidelijke metamorfose. Ze verpoppen zich dus niet zoals bij mieren wel gebeurt. Er zijn werksters, soldaten met grote kaken of vloeistofproducerende kop en het koningspaar. De koningin en de koning blijven altijd bij elkaar. Wanneer nodig, doordat bijvoorbeeld de koningin sterft, kunnen jonge werksters en soldaten ook koninginnen worden en eieren gaan leggen. Termieten consumeren hout, maar ze laten wel de buitenkant van het hout intact en vreten dus de binnenkant op. De Amerikaanse grondtermiet, de Iberische grondtermiet en Pacifische nathoutermiet zijn reeds op enkele plekken in Nederland aangetroffen.

In 2023 en 2024 zijn Stichting Eis en het KAD termieten in Nederland gaan monitoren en in 2024 werd gestart met een pilot om termieten te bestrijden, waarbij gebruik gemaakt wordt van een middel op basis van IGR. In Europa worden termieten steeds vaker waargenomen. In Frankrijk groeit de verspreiding van termieten behoorlijk. Vooral in het zuidwesten komen ze veelvuldig voor. In Frankrijk is ook een meldpunt van termieten. Er geldt zelfs een verplichting om een termietenvrij-verklaring bij te voegen bij de verkoop van een huis of bedrijf.

In Nederland is er geen preventieprogramma of bestrijdingsplan. Ook is er geen verantwoordelijke instantie aangesteld om termieten te coördineren en te beheersen. Termieten worden zowel door plagadierbeheersers als door het publiek meestal niet herkend. Kenmerken van termieten zijn dat ze vaak kleurloos zijn en slecht tegen uitdroging kunnen. Ze maken tunnels van uitwerpselen om doorheen te kruipen. Bij het openkrabben van deze tunnels kunnen de termieten waargenomen worden. Termieten hebben geen wespentailles zoals mieren en geen geknikte antennes.

Mediterraan draaigatje

Jitte Groothuis (Groothuis Onderzoek en Advies) hield een lezing over het Midditerraan draaigatje, een geurmier met een typische weeïge, aromatische, kaasachtige geur. Kenmerken van het Midditerraan draaigatje zijn de inkeping in het kopschild, verschillen in grootte, een groot aantal koninginnen en wel een temperatuurgevoeligheid bij hun activiteiten, maar geen echte winterrust zoals bij andere mierensoorten. Ze leven vooral in de grond en komen op meer dan 70 locaties in Nederland voor. Verspreiding gaat vaak via planten afkomstig van besmette tuincentra.

Als ze op een nieuwe locatie aankomen, verspreiden ze zich gemakkelijk en komen uiteindelijk in grote hoeveelheden voor op locatie en in en om woningen. Ze zijn agressief, alleseters en ze melken massaal luizen en verstoren zo het leefgenot in en om woningen.

Bij bestrijding is het belangrijk om eerst een goede determinatie uit te voeren omdat deze zwarte mier gemakkelijk verward kan worden met andere mierensoorten. Het is verder belangrijk dat de bestrijding grootschalig wordt aangepakt. Een goede coördinatie en aansturing is daarbij nodig.

Ook moeten genoeg financiële middelen beschikbaar zijn om de overlast op de juiste manier en effectief aan te pakken. Er moet gewerkt worden van de buitenkant van de aantasting naar binnen toe om te voorkomen dat de mieren zich gaan verplaatsen. Het is belangrijk om al in februari te beginnen met de bestrijding waardoor de kolonie sneller wordt uitgeput. Er is geen afdoende bestrijdingsmethode en er zijn (nog) geen biociden toegelaten om ze te bestrijden.

Wat nog belangrijk is bij de bestrijding is om een gedeelte van de grote kolonie te fragmenteren, waarna ze uitgeroeid kunnen worden om te voorkomen dat ze aanvulling kunnen krijgen uit de hoofdkolonie. De fysische bestrijding kan een goed resultaat geven door heet water diep in de grond te spuiten of door ze te bevriezen. Er zijn ook diverse andere producten die ingezet worden, zoals de inzet van parasiterende nematoden die op verschillende plaatsen een redelijk resultaat opgeleverd hebben.

Aziatische hoornaars

Michael in den Bosch (Traas Nederland) hield een presentatie over de Aziatische hoornaar. De Aziatische hoornaar staat op de EU-lijst en moet ook bestreden worden in Nederland. Kenmerkend voor de Aziatische hoornaar is het volledig zwarte borststuk, de zwart met gele poten, het zwarte achterlijf met een dikke gele band aan de achterzijde.

Deze hoornaarsoort is kleiner dan de Europese hoornaar. De ontwikkeling is vergelijkbaar met de ontwikkeling van wespen, maar er is wel een opmerkelijk verschil. De Aziatische hoornaar maakt twee nesten. Het begint met een primair nest in juni-juli en wanneer dat te klein wordt, wordt een secundair nest gemaakt meestal hoog in de boom, vaak hoger dan 10 meter. In oktober-november komen vele koninginnen uit het nest en die zoeken een plek om te overwinteren. Het zijn echte jagers die een voorkeur hebben voor honingbijen, waardoor ze grote problemen kunnen veroorzaken. Gemiddeld eet een volwassen nest meer dan 11 kg aan insecten per levenscyclus.

Het eerste nest van de Aziatische hoornaar werd waargenomen in 2017 in het Zeeuwse Dreischors. Sindsdien wordt deze hoornaar in heel Nederland waargenomen en in Zuid-Nederland is hij niet meer uit te roeien. Door het Ministerie van LNV wordt de Aziatische hoornaar sinds 2022 gezien als een soort die beheerst moet worden en die niet meer uit te roeien is.

De uitdagingen om Aziatische hoornaars te beheersen zijn divers. Zo is de wet- en regelgeving niet optimaal, zijn er verschillen in aanpak per provincie, zijn er geen bestrijdingsmiddelen toegestaan om te gebruiken, is het lokaliseren van zomernesten een grote uitdaging en is de bestrijding uitdagend en arbeidsintensief waardoor er genoeg beschikbare mankracht aanwezig moet zijn. Vaak moet met een hoogwerker gewerkt worden om met een stofzuiger de hoornaars op te kunnen zuigen.

Wat noodzakelijk is in de toekomst is dat er samengewerkt wordt bij de bestrijding, dat er budget beschikbaar komt voor een goede bestrijding, dat het publiek deze hoornaarsoort herkent en dat er voldoende mankracht en materiaal beschikbaar gesteld wordt.

Bedankt aan alle sprekers, Arieke, de sponsors en iedereen die online aanwezig was!

World Pest Day 6 juni 2024

Plagdierbeheersing & invasieve exoten

Aziatische hoornaars, termieten, Aziatische steekmuggen, Mediterrane draaigatjes

Volg de online bijeenkomst op **06 juni 2024**
van **15:00 tot 17:00**
en krijg kennis over de stand van zaken,
de toekomst en kom te weten wat we er aan kunnen doen.

Meld u aan via www.kad.nl/worldpestday

WORLD PEST DAY

Vanuit de Nederlandse plagdierenbeheersingsbranche georganiseerd door:

Killgerm[®] TRAINING

HAS
green
academy

**NIEUW
IN 2025**

Nascholing Populatie-ecologie voor BT'ers: Essentiële kennis voor IPM in en rondom gebouwen

Een groot deel van Integrated Pest Management is populatie-ecologie. Begrip hebben van de dynamiek van populaties, hoe deze groeien, uitsterven en weer terugkomen, en welke factoren daarop van invloed zijn, is essentieel voor het opstellen of beoordelen van een bestrijdingsplan.

In deze training worden heel wat basisconcepten vanuit de ecologie gekoppeld aan voorbeelden en opdrachten uit het werkveld, waarna ze worden geïntegreerd met de principes van IPM. Na het afronden van de nascholing begrijp je beter wat de oorzaak is van overlast, kun je beredeneren wat het effect is van verschillende maatregelen en kun je je klanten nog beter informeren over en aanzetten tot het uitvoeren van de maatregelen.

Ons volledige aanbod en de kalender van 2025 kan je raadplegen op training.killgerm.nl/ Je kan ook steeds contact met ons opnemen via training-benelux@killgerm.com

Killgerm Training bv
Bisschop de Vetplein 9a, 5126 CA Gilze
t +32 (0)14 44 22 79
e training-benelux@killgerm.com

Plaagdierbeheersing in de Gemeente Kontich

Zo'n tien jaar werkt Erik Pede als Technisch Assistent Ongediertebestrijding bij de Gemeente Kontich. Kontich is een Belgische gemeente in de buurt van Antwerpen en telt 21.000 inwoners.

Rattenbestrijding

Erik Pede kreeg de vraag om bij de technische dienst van de gemeente te beginnen als rattenvanger. Toen hij begon, bleek dat het gebruik van rattengif vrij hoog was doordat de gemeente particulieren en medewerkers van bedrijven veelvuldig van rattengif voorzag en er niet op toezag dat het deskundig werd gebruikt. Men had geen idee wat voor impact het gebruik van rodenticiden op het milieu had. In die tijd was er ook nog weinig inzicht in de diversiteit van diersoorten die in het wild leefden in Kontich.

Pede ontdekte wel dat er een goed overzicht was van aan wie de gemeente rodenticiden had geleverd. Met dit overzicht ging Pede aan de slag en aan de hand van de adressen op een plattegrond van de gemeente kreeg hij een overzicht van waar er een concentratie was aan overlast van ratten. Op deze hotspots heeft hij de leef- en voedselomstandigheden bestudeerd en geanalyseerd, waarna hij een plan opstelde om de overlast op die locaties te verminderen. Dat hield in dat hij vooral aan de slag ging met het opruimen van voedsel en met het verminderen van schuilplekken. In de praktijk betekende het vaak dat de

kapotte riolerings werden hersteld. In vele gevallen was dat voldoende, maar soms moesten alsnog niet-chemische bestrijdingsmiddelen ingezet worden en als het niet anders kon, ook rodenticiden. Doordat de rattenpopulatie op verschillende plekken daalde, werden er steeds minder rodenticiden ingezet, waardoor andere diersoorten meer de kans kregen om zich daar te vestigen, wat de diversiteit aan diersoorten weer heeft doen stijgen.

Afgelopen jaar was het de bedoeling dat het Gewest Vlaanderen het inzetten van rodenticiden zou verbieden, maar dat besluit werd uiteindelijk door de federale overheid tenietgedaan. Het is voor burgers in Vlaanderen nog steeds mogelijk om rodenticiden te kopen. Alleen het percentage anticoagulantia in de producten voor burgers is lager (maximum 0,0030% actief bestanddeel) dan in de middelen voor plaagdierprofessionals (meestal 0,0050% actief bestanddeel).

Nochtans is enkele jaren geleden in Vlaanderen een rapport verschenen over de stress en de pijn die knaagdieren ervaren wanneer ze gedood worden via anticoagulantia of via andere methodes, zoals lijmplaten, klapvallen en inloopvallen.

Pede maakt geen gebruik van digitale knaagdiervallen, maar hij denkt dat SmarTraps wel toegepast kunnen worden in gemeenten. Ze veroorzaken minder dierenleed dan rodenticiden en hebben veel minder nevenschade, wat de biodiversiteit ten goede komt. Bovendien is alles wat ze afdoden zichtbaar en wordt betrouwbare data verkregen die dan ingezet kan worden om de problemen in kaart te brengen. Verdrinking is dan wel diervriendelijker dan rodenticiden, het is nog steeds geen diervriendelijke manier van afdoden. Dergelijke verdrinkingsvallen mogen volgens Pede daarom ook niet de norm worden voor de toekomst. Het nemen van preventieve maatregelen om overlast te voorkomen, heeft zijn voorkeur. Hij hoopt dat er een verdere doorontwikkeling komt naar een meer humane manier van doden door dit soort systemen.

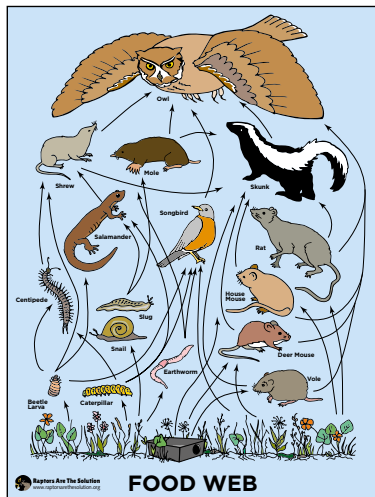
Bij de rattenbeheersing in een gemeente krijgt Pede regelmatig te maken met het feit dat de inwoners willen dat de ratten direct bestreden worden wanneer er overlast is en dat er dan dus direct rodenticiden ingezet worden. Pede geeft er echter de voorkeur aan dat de gemeente voor een langetermijnvisie gaat, ook op die locaties meer investeert in preventie en de tijd neemt, waardoor het overlastprobleem zichzelf oplost. Dan wringt het nog wel eens met inwoners en gemeenteraadsleden.

Bestrijden op privéterrein doet hij enkel nadat eerst de benodigde preventieve maatregelen worden uitgevoerd door de inwoner. Een voorbeeld daarvan kan zijn: het weghalen van voedselplekken door afvalbakken bij scholen eerder te legen en schuilplekken daar te verminderen. Ook vindt Pede dat monitoring door het plaatsen van vallen met non-tox en regelmatige controle ervan een goed inzicht kunnen geven waar de ratten zijn. Door deze preventieve maatregelen is het inzetten van rodenticiden erg beperkt en kan, wanneer er ergens alsnog overlast gespot wordt in de openbare ruimte, de bestrijding uitgevoerd worden met niet-chemische bestrijdingsmethoden. Voorlichting aan het publiek is daarbij heel belangrijk. Pede heeft daartoe in samenwerking met de gemeente eenvoudige, maar duidelijke posters ontwikkeld.

Bestrijding van andere plaagdieren

Volgens Pede heeft de toename van steenmarters, maar ook uilen, buizerds, vossen en andere predatoren te maken met de enorme reductie van het rodenticidegebruik. Wat wel opvalt is dat steenmarters en verwilderde zwerfkatten hun jachtgebied niet graag delen en elkaar proberen te mijden.

Pede houdt zich met alle voorkomende plaagdieren bezig, dus ook met de Aziatische hoornaar. Hoewel Aziatische hoornaars al veelvuldig in België voorkwamen, werd in de gemeente Kontich het eerste nest pas in 2021 gesignaleerd. Sindsdien worden veel vaker nesten gevonden. Zo zijn er in het voorjaar van 2024 al 159 koninginnen gevangen en 23 secundaire nesten gevonden. Omdat de Aziatische hoornaars zich in de gemeente Kontich pas in 2021 openbaarden, kon Pede zich goed voorbereiden en werd hij niet overvallen toen ze waargenomen werden, zoals bij andere gemeentes wel is gebeurd.

Bij het opsporen en de bestrijding wordt Pede geholpen door vrijwilligers van de lokale imkervereniging. Samen met 10 vrijwilligers heeft hij een systeem opgezet om in het voorjaar 180 koninginnenlokpotten te plaatsen, verspreid in de hele gemeente, waardoor vooral koninginnen gevangen worden. Gedurende de zomer sporen ze vooral in de avonduren en de weekenden eerst de primaire en later in de tijd de secundaire nesten op. Erik Pede laat de bestrijding uitvoeren door twee vaste bestrijders. Deze bestrijding gebeurt met Permas D, met een synthetische pyrethroïde als werkzame stof, als er geen water in de buurt is. Wanneer er zich wel water onder of dicht in de buurt van het nest bevindt, gebeurt de bestrijding met diatomeeënaarde. In dat laatste geval duurt het echter wel langer voordat alle Aziatische hoornaars gedood zijn, maar Pede weet dan zeker dat er geen synthetische pyrethroïde in het water terecht is gekomen.

De bestrijding van een secundair nest van de Aziatische hoornaar kost een particulier 70 euro. De gemeente Kontich zorgt eventueel dat de andere benodigde kosten worden betaald.

In het begin van het hoornaar seizoen worden embryonale en primaire nesten, indien mogelijk, ingepakt en weggenomen waarna deze vervolgens in een diepvries geplaatst worden. Op deze manier wordt het gebruik van gif voorkomen.

Een ander probleem waar Erik Pede mee te maken krijgt, is het voorkomen van zwerfkatten. Gevangen zwerfkatten worden gesteriliseerd of gecastreerd en weer losgelaten. Op die manier voorkomt men dat het leefgebied van die kat wordt ingenomen door een nieuwe, niet-gesteriliseerde kat. Een tiental jaren geleden bedroeg het aantal zwerfkatten dat gevangen werd een 120 per jaar. Maar tegenwoordig vangen de twee vrijwilligers die zich bezighouden met actief vangen slechts enkele katten per jaar.

Pede houdt zich ook bezig met meldingen van andere plaagdiersoorten zoals bedwantsen en kakkerlakken, hoewel die beide niet vaak voorkomen. Deze bestrijdt hij niet zelf, maar hij geeft advies en waar nodig een doorverwijzing naar een betrouwbare bestrijder.

Erik Pede werkt al vele jaren voor de gemeente waardoor hij alle diensten binnen de gemeente goed kent, zodat die, waar nodig, snel en effectief kunnen worden ingezet. Zo worden de problemen gezamenlijk snel verholpen. Naast de 20 uur per week dat Pede zich bezighoudt met plaagdierbeheersing, werkt hij ook 11 uur per week in de bibliotheek van de gemeente. Deze afwisseling van werkzaamheden bevalt hem uitstekend en houdt hem scherp!

Terugblik op Benelux Pest 2024

De vakbeurs Benelux Pest is uitgegroeid tot een begrip in de Benelux, waar eens in de twee jaar collega-plaagdierprofessionals, producenten, leveranciers op het gebied van plaagdierbeheersingsmiddelen, opleidingsinstituten, brancheorganisaties en ook overheidsinstanties elkaar treffen op een locatie in Nederland. Dit jaar ging de beurs op woensdag 18 september door bij NH Conference Centre Koningshof in Veldhoven.

Deze editie van de beurs, die georganiseerd werd door Pest Control News, stond onder de leiding van Colette den Boogert en Katho Lepee en hun team. Jolien de Wijngaert en Marlies Mutsaers heetten alle bezoekers hartelijk welkom aan de ingang van het hotel.

Op dinsdag 17 september vroeg in de ochtend begon het team van Holland Reklame en Standbouw aan de opbouw van alle vaste stands. Hun werk liep als een trein, waardoor de standhouders in de middag al met de inrichting van hun stand konden starten. Sommige standhouders kwamen op woensdag 18 september toe om nog snel alles in orde te brengen, vooraleer de eerste bezoekers arriveerden.

De beurs opende woensdag iets voor 9 uur. Nadat bezoekers hun entreebadge en goodie bag gekregen hadden van Jolien en Marlies bij de ontvangstbalie, konden ze via de lange gang van het conferentiecentrum op weg gaan naar de Kempenzaal, waar de beurs werd gehouden.

Dit jaar kwam een recordaantal bezoekers naar Benelux Pest: bijna 350. Het merendeel van hen kwam uit Nederland (235), maar opvallend was dat het aantal bezoekers uit België was toegenomen tot 56 personen. Daarnaast was er ook nog een 30-tal bezoekers afkomstig uit 14 landen buiten de Benelux. Er waren zelfs personen aanwezig uit Rusland, Marokko, Libanon, Djibouti, Zuid-Afrika en Oekraïne.

Bezoekers konden trends, ontwikkelingen en beursaanbiedingen ontdekken bij de 44 stands die aanwezig waren, met in totaal bijna 150 standhouders. In totaliteit konden 29 stands uit de Benelux worden bezocht, met daarnaast twee stands afkomstig uit de Verenigde Staten, drie uit het Verenigd Koninkrijk, twee uit Polen, één uit Italië, vijf uit Duitsland, één uit Slovenië en één uit Spanje.

Meer dan 140 personen namen 's avonds deel aan het Pest Control News diner, 80 personen volgden de twee lezingen, verzorgd door Melvin Knapp en Bruce Schoelitsz, en een dikke 70 personen woonden de roofvogelshow bij.

Benelux Pest is dé plaats om elkaar te ontmoeten, zowel zakelijk als privé, al dan niet onder het genot van een drankje, tijdens de lunch of het Happy Hour, dat opnieuw aangeboden werd door ENVU.

Vanuit de organisatie bedanken wij graag nogmaals al onze sponsors: Bell, Envu, Killgerm, PestWest en Syngenta. En natuurlijk bedankt aan iedereen die aanwezig was om er zo'n succesvolle editie van te maken!

Op de volgende pagina's lichten we alle standhouders die aanwezig waren nog eens uit.

Killgerm Benelux (stand nr. 1)

Bij de ingang van de Kempenzaal werd de blik vooral gevangen door de grote stand van Killgerm Benelux. Bijna alle medewerkers waren aanwezig en vertelden welke nieuwe producten men kon aantreffen en welke beursaanbiedingen er van kracht waren. Ook de nieuwe apps, KG Order en KG Support, werden tijdens de beurs gelanceerd. En... menigeen heeft in de loop van de dag een pilsje of ander drankje aangereikt gekregen door Carl Adams, magazijnverantwoordelijke van Killgerm Benelux, die achter de bar stond! De nadruk in de stand lag dit jaar namelijk meer op netwerken en contacten leggen, eerder dan op het tonen van producten.

PestWest (stand nr. 2)

PestWest liet in zijn stand verschillende vliegenvangers zien, die bevestigd waren aan de toren in het midden of in aparte stellages. Ze hadden ook hun meest recente LED UV vliegenvangers meegenomen: de Chameleon® Stellaris en de Nemesis® X. Deze bevatten de modernste technologie waarbij UVA LED-licht wordt verspreid door 432 leds per buis, waardoor vliegende insecten optimaal worden aangetrokken. Deze vliegenvangers kenmerken zich tevens door het lage elektriciteitsgebruik en door hun grote duurzaamheid.

Killgerm Training (stand nr. 3)

Wie ook aanwezig was, was Killgerm Training, aanbieder van diverse opleidingen en nascholingen ter verlenging van het vakbekwaamheidsdiploma, welke te zien waren op een tv-scherm. Er waren verschillende goodies verkrijgbaar en coördinator Richard van 't Noordende beantwoordde ieders vragen.

Q-Chem (stand nr. 7)

In de stand van Q-Chem vond je heel wat producten terug en zelfs een barbecue die bezoekers konden winnen. Eén van die producten was een middel op basis van katoenzaadolie, wat zorgt dat mannelijke en vrouwelijke knaagdieren tijdelijk steriel worden wanneer ze continue worden gevoerd. Wanneer ze niet meer gevoerd worden, worden de dieren weer vruchtbaar. Zolang de knaagdieren van het product eten, worden er dus geen jongen geboren, waarna uiteindelijk de oude, onvruchtbare populatie sterft en het knaagdierprobleem na een hele tijd is opgelost. Daarnaast kondigde Lusthof, eigenaar van Q-Chem, aan dat er binnenkort een houtwormgel op basis van permethrine beschikbaar zal zijn, dat met behulp van een kwast of roller op aangetast hout kan worden aangebracht, waarna het middel langzaam in het hout trekt.

Syngenta (stand nr. 4)

Op hun stand kon je naast menselijke representaties van kakkerlakken ook de typische Syngenta producten aantreffen: de verschillende Advion-middelen tegen kakkerlakken en mieren. Maar ze presenteerden daarnaast ook een innovatief programma om een boerderij of bedrijf te beschermen tegen vliegenoverlast waarbij gebruik gemaakt wordt van de middelen Advion Flybait en Demand 10CS.

Owl Sentry (stand nr. 5)

Het Poolse bedrijf Owl Sentry was voor het eerst aanwezig op Benelux Pest. De banner met felle kleuren in hun stand trok heel wat mensen aan. Owl Sentry verhuurt sensoren die in klapvallen kunnen geplaatst worden. Verder verhuren ze ook de verbinding via een simkaart en het LoRa-systeem. De huurkosten zijn een stuk lager dan wanneer klapvallen met sensoren en verbinding met de computer worden aangeschaft. Klinkt veelbelovend!

Meeting point (stand nr. 8)

Stand 8 werd door de organisatie voorzien als meeting point. Wie daar bijvoorbeeld af en toe getroffen kon worden was Conno de Ruijter, directeur van het KPMB. Hij legde aan geïnteresseerden uit wat de taken zijn van het KPMB op het gebied van schemabeheer van de certificaten die kunnen worden behaald door plaagdierbeheersers.

Alcochem Hygiene (stand nr. 9)

De hoekstand in deze rij was die van Alcochem Hygiene. De i-trap 125 LED, een insectenvall met LED-technologie, kreeg een prominente plek op hun stand, net als een aantal andere led-toestellen in hun assortiment. De ledlampen zijn uitermate geschikt voor gebruik in supermarkten, winkels en magazijnen. Ze zijn goed te onderhouden, stijlvol en effectief.

Xignal (stand nr. 10)

Xignal is bekend om zijn digitale klapvallen. Standhouder Menno van den Bergh presenteerde ook een nieuw product: een lithiumbatterij die zeer lang meegaat. Er zijn nu in zijn totaliteit een 80.000 Xignal vallen geplaatst, die werken met de bekende plaagdierbeheersingsprogramma's Allscan en PestScan.

Kiwa Verin B.V. (stand nr. 12)

Daarnaast vonden we Kiwa Verin B.V., één van de drie certificerende bedrijven die op de beurs aanwezig waren. Naast het certificeren voor IPM-Knaagdierbestrijding, voeren ze ook andere certificeringstaken uit, zoals IPM KB, en bieden ze inspecties en trainingen aan.

PestScan (stand nr. 14)

Tegenover de stand van Owl Sentry, vond je de stand van PestScan terug. De software die ze aanbieden bestaat uit een app, software en klantenportaal, en is bij de meeste plaagdierbeheersers wel bekend. Met de app kan je een digitaal logboek bijhouden per klant. Het voordeel is dat je het overal kan raadplegen en bewerken en je makkelijk foto's kan toevoegen. De software is wereldwijd beschikbaar in 27 talen.

OSD Group (stand nr. 13)

Eén stand verder bevonden zich de Italiaanse dames van OSD Group, dat zowel producten voor vogelwering en producten voor knaagdierbeheersing, als producten voor de controle van vliegende insecten en apparatuur verkoopt. In hun stand maakten ze voornamelijk reclame voor Ecobirds, één van de grote wereldspelers op gebied van vogelwering.

Evenementen

GSG UrbanGuard (stand nr. 15)

Hier vond je het Duitse bedrijf GSG UrbanGuard. Zij zijn expert op het gebied van vogelweringsproducten. Naast de gebruikelijke vogelweringsproducten, viel in hun stand vooral de vogelwering op die bij zonnepanelen kan worden aangebracht. Doordat het product pinnetjes bevat die naar beneden vallen wanneer het rondom zonnepanelen wordt geplaatst, kunnen gaten en oneffenheden gemakkelijk worden opgevuld. Dit voorkomt dat vogels onder zonnepanelen kunnen kruipen, met alle gevolgen van dien.

Tilmar (stand nr. 16)

Volgende in de rij is Tilmar, een bekende op het gebied van weringsproducten, zoals bijenbekjes. In hun stand waren heel wat producten te bewonderen. De standhouders vertelden verder dat hun website over weringsproducten werd vernieuwd waardoor producten gemakkelijker en sneller kunnen worden bekeken en besteld. Een andere innovatie is dat hun weringsmaterialen momenteel ook in het zwart kunnen worden geleverd.

NVPB (stand nr. 18)

Eén van de meest opvallende stands was wellicht die van brancheorganisatie NVPB. Zij hadden voor de gelegenheid de voorlichtingsaanhangwagen van de gemeente Den Haag geleend. Deze mobiele stand werd speciaal gemaakt om burgers voorlichting te geven over ratten en muizen. De stand is educatief, speels en verantwoord ingericht. Het grote aanbod aan opgezette plaagdieren in de vitrine trekt zeker en vast aan.

Unichem (stand nr. 19)

Op de kop bevond zich de mooie, beplakte stand van Unichem. Zij ontwikkelen, maken, registreren en verkopen een groot assortiment rodenticiden en insecticiden wereldwijd. De Sloveense Onderzoeks- en Ontwikkelafdeling heeft een breed scala aan producten ontwikkeld die bekend zijn onder de merknamen Effect en Ratimor.

traplinked (stand nr. 20)

Het Duitse bedrijf traplinked stelde zijn Jerry 3-systeem voor waarmee muizen en ratten kunnen worden gevangen en waarmee digitaal kan worden waargenomen en vastgelegd wat er precies is gevangen. De nieuwe Jerry 3-vallen zijn waterproof (IP 68), en bevatten een herlaadbare accu, waardoor deze klapvallen een lange periode kunnen worden gebruikt.

BePMA (stand nr. 21)

Wie je ook kon tegenkomen was de Belgische brancheorganisatie BePMA. De nieuwe voorzitter, Ron van Dijk, was ook aanwezig in de stijlvolle stand. Hij vertelde dat het de bedoeling is dat de samenwerking met de Belgische overheid verbeterd, waardoor in gezamenlijk overleg ook de bestaande wetgeving wordt verbeterd. BePMA hoopt namelijk dat een Belgische plaagdieropleiding snel van de grond komt.

Futura (stand nr. 22)

Futura is een Duits familiebedrijf opgericht in 2002. Hun merken zijn Nara®, Gorilla Traps® en Emitter®. Hun nieuwe digitale val is de Emitter Tubetrap. Zijn standalone oplossing heeft twee standen waarbij de passieve stand alleen monitort en de actieve stand muizen vangt, waardoor er geen sprake is van een vals alarm.

BSI Expert (stand nr. 23)

Een andere losstaande stand was die van BSI Expert, een Belgisch bedrijf met een breed assortiment aan producten, bestemd om vliegen, bloedluizen, wespen, mieren, kakkerlakken, zilversvisjes, muggen, rupsen en motten, maar ook ratten, muizen, bedwantsen, eikenprocessierupsen en mollen (kortom: zowat alle ongedierte) te bestrijden. Verschillende producten van BSI zijn ook toegelaten in Nederland.

Edialux (stand nr. 24)

Edialux presenteerde in zijn goedgevulde stand met levende ratten als primeur de Pelsis Digital insectenvliegvangers, een baanbrekende innovatie voor ongediertebestrijding met real-time monitoring en verbeterde data-accuraatheid. Daarnaast onthulden ze de energiezuinige Halo LED vliegvanger en de Ekonomie met elektrocutie, gericht op een duurzame knaagdierbestrijding, waarmee ze een belangrijke stap zetten in de richting van dierenwelzijn. De beurs leverde voor hen interessante nieuwe leads op.

Bell Laboratories (stand nr. 25)

Een groen, kunstgras tapijt, een hoge toren en een balie met goodies: de stand van Bell Laboratories was eenvoudig, maar toch opvallend. De drie standhouders van Bell wilden de aandacht vooral laten gaan naar hun producten en dan vooral naar het iQ-gamma: klemmen en voerkisten met Bluetooth sensor die is gelinkt aan een app en online portaal, waardoor er 24/7 informatie wordt verzameld over knaagdieractiviteit.

SPA Groep (stand nr. 26)

Naast de stand van Killgerm bevond zich de stand van SPA Groep met daarin twee standhouders, die vol enthousiasme kwamen vertellen over de verschillende trainingen die plaagdierbeheersers kunnen volgen bij SPA.

Armosa (stand nr. 27)

De stand van Armosa was goedgevuld en je kon er zelfs een pijltje werpen naar een dartsbord. Een aantal producten die er te bezichtigen waren: lokdozen voor ratten en muizen, vastgemaakt aan zware kunststoftegels, het product Ransect (vergelijkbaar met Provecta) dat kan worden toegevoegd aan producten tegen bedwantsen en kakkerlakken om de werking te verbeteren. Bijzonder was ook het product Insect Glu dat geen insecticide bevat en dat kan worden toegepast als een soort lijm tegen wespen en hoornaars.

808 Biozide & Wains (stand nr. 28)

Het Duitse bedrijf 808 Biozide & Wains sprak vol lof over de organisatie en de zaal van de beurs en vond het belangrijk om aanwezig te zijn omwille van zichtbaarheid op de markt en de mogelijkheid om in discussie te treden met bezoekers. Om gesprekken op gang te trekken, namen ze een vooruitstrevend systeem mee, waarbij via AI insecten geteld en herkend kunnen worden die gevangen worden op een lijmplaat. Via het zelflerende systeem wordt de herkenning van insectensoorten voortdurend verbeterd.

Strygoo (stand nr. 29)

Schuin tegenover BePMA vonden we een ander Belgisch bedrijf terug: Strygoo. Zij zijn bekend van hun automatische, op afstand bestuurbare vangkooi voor ratten en muizen. Met behulp van het meegeleverde programma kan ook inzicht worden verkregen in wat er waar gevangen wordt. In het vorige nummer van PCN staat een artikel (p. 48-49) waarin nader ingegaan werd op deze Strygoo SmartTrap en het doden van de gevangen ratten en muizen.

Kness (stand nr. 30)

Deze standhouder, die helemaal uit Amerika was overgekomen, liet onder andere hun Snap-E muizenval zien. Uit de Snap-E muizenklapval kan geen enkele muis ontsnappen. Door zijn ingenieuze ontwerp hoeft je gevangen muizen en ratten ook niet aan te raken. De klapvallen zijn gemaakt van robuust materiaal, zijn gemakkelijk in gebruik en kunnen vele jaren worden gebruikt om muizen te vangen.

PPS GMBH (stand nr. 31)

Daarnaast vonden we nog een Duitse standhouder terug: PPS GMBH. Zij verkopen producten voor de bestrijding van heel wat verschillende plaagdieren.

Skipper roldeurwering (stand nr. 32)

Dit is een jong bedrijf dat in zijn stand een interessant product liet zien. Het is een soort hoek die gemakkelijk, onopvallend bij bijvoorbeeld hordeuren kan worden aangebracht op die plekken waar regelmatig gaten zitten, waardoor ratten en muizen makkelijk naar binnen kunnen. Door de vorm en de soort van het metaal kan het gemakkelijk worden aangebracht en mocht het toch beschadigd of omgebogen zijn, dan kan het gemakkelijk teruggebogen worden, wat het een zeer duurzame oplossing maakt.

PLA..N. (stand nr. 33)

De brancheorganisatie met de meeste leden was ook aanwezig. PLA..N. breidt zich nog steeds verder uit en heeft veel taken op zich genomen om plaagdierbeheersers beter te kunnen vertegenwoordigen. Dat betekent dat ze steeds op zoek zijn naar vooral praktijkgerichte bedrijfseigenaren en medewerkers van plaagdierbestrijdingsbedrijven die PLA..N. willen vertegenwoordigen om zo de organisatie verder uit te bouwen.

Raxit (stand nr. 34)

Daarnaast vonden we Raxit: een Deens bedrijf dat barrières maakt om plaagdieren en dan vooral ratten en muizen te weren. De meeste van hun materialen zijn erg flexibel en gemaakt van santopreen. Verder maken ze RaxStop om muizen en ratten te weren en staalwol dat muizen- en rattengaten kan dichten.

Pelsis (Brandenburg) (stand nr. 35)

De stand van Pelsis (Brandenburg) onderbrak de rij kleinere stands bovenaan de zaal door zijn stijlvolle inkleding: van houten vloer tot zwarte muren. Het bedrijf produceert al meer dan 70 jaar producten voor de beheersing van vliegende insecten. Het uitgebreide assortiment aan vliegenvangers werd tentoongesteld aan de wanden van de stand.

ICB Pharma (stand nr. 36)

Voor ICB Pharma was het ook de eerste keer op Benelux Pest. Ze brachten vooral Provecta onder de aandacht, met focus op nieuwe toepassingen van deze technologie. Het was voor hen het ideale platform om te netwerken met zowel nieuwe als bestaande partners, om Killgerm Benelux, als gewaardeerde partner, te ondersteunen en om toekomstige samenwerkingen te verkennen.

NVWA en ILT (stand nr. 37)

Voor het eerst was op de vakbeurs een gezamenlijke stand aanwezig van de NVWA en ILT. Onder andere Jasper Lesterhuis en Peter Aubel, inspecteurs van respectievelijk NVWA en ILT, waren op de stand aanwezig om voorlichting te geven over het juist toepassen van IPM-Knaagdierbeheersing. Samenwerking en elkaar op de juiste manier aanvullen vindt men bij de NVWA en ILT het belangrijkste om IPM Knaagdierbeheersing optimaal te kunnen uitvoeren. Er worden nog steeds nieuwe inspecteurs gezocht en aangenomen en men is bezig afspraken te maken met België en Duitsland vanwege ongewenste import van rodenticiden.

**EBN Certification
(stand nr. 38)**

Standhouder EBN Certification, een andere certificerende instantie, vertelde dat ze een mooie groei aan het doormaken zijn. Dat komt mede door de goede en snelle service rondom het certificeren van bedrijven. EBN certificeert IPM hout, CEPA Certified, IPM Knaagdieren en IPM Plaagdiermanagement.

**KAD
(stand nr. 39)**

De laatste in de lange rij stands bovenaan de hal was het KAD. Het Kennis- en Adviescentrum Dierplagen is een opleidingsinstituut voor plaagdierbeheersers. Een aantal nieuwe zaken die ze op de beurs aankondigden: bij een servicecontract krijgt het deelnemende bedrijf nu ook het handboek zoogdieren en het tweedelige handboek mijten en insecten cadeau, en er worden sinds kort bij het KAD ook plaagdierbeheersingscursussen gehouden in Hazerswoude.

**Hofman Pest Control
(stand nr. 40)**

De L-vormige stand in de hoek achteraan wordt al jaren bezet door dezelfde partij en ook dit jaar was dat niet anders. Hofman Pest Control zette tijdens Benelux Pest zijn brede assortiment van RESOLUUT in de spotlight bij de producten voor een effectieve bestrijding. Speciale aandacht was er voor de nieuwe Resoluut LED 60 Vliegenlamp. Ook de nieuwe digitale eMitter TubeTrap val kon op extra aandacht rekenen.

**Vogelverschrikker
(stand nr. 41)**

Vogelverschrikker had dit jaar ook iets nieuws meegebracht. Aan de randen van een geïmproviseerd dakje hadden ze elektrische draden gespannen waar stroom doorheen liep. Op het dak ontstond zo een elektrisch veld, waardoor op buitenlocaties vogels niet meer op het dak kunnen landen en gaan zitten. Dit systeem draagt de naam BirdOff. Het is gemakkelijk te installeren en kan worden toegepast op vele locaties.

**Control Union
(stand nr. 42)**

Control Union is voor velen een bekend bedrijf met betrekking tot het certificeren voor IPM Knaagdierbeheersing. Andere certificeringen die ze uitvoeren zijn hout, Cepa Certified en IPM Plaagdiermanagement. De medewerkers van Control Union gaven aan dat er bij het certificeren voor IPM Knaagdierbeheersing vaak geen plan van aanpak of een goede risico-inventarisatie aanwezig is, of dat deze vaak onvoldoende wordt omschreven en ingevoerd. Uit de resultaten van hun keuringen blijkt dat aan gemiddeld 1 van de 10 gekeurde bedrijven een major moet worden gegeven. Dat houdt in dat er ernstige gebreken zijn aangetroffen die tot afkeuring kunnen leiden, mochten ze niet op tijd hersteld worden. Er is dus nog wel wat werk aan de winkel!

**Russell IPM Ltd.
(stand nr. 43)**

De Engelse burens, Russell IPM Ltd., zijn vooral bekend om hun verwarringssysteem met hormonen voor motten, genaamd Dismate. Tijdens deze editie van Benelux Pest wilden ze vooral de aandacht vestigen op hun nieuwe lokstoffen voor ratten en muizen, die gebaseerd zijn op chocolade en vis.

**iGEO ERP Cloud Platform
(stand nr. 44)**

Van Engeland naar Spanje: iGEO ERP Cloud Platform was dit jaar voor het eerst op Benelux Pest aanwezig. Het is een IT-technologisch bedrijf dat diverse netwerk- en informatiesystemen bij plaagdierbeheersers aan elkaar kan koppelen. Onze branche, net als vele andere, krijgt steeds meer te maken met allerlei programma's en IT-systemen. Zou het niet veel gemakkelijker zijn om alle programma's zoveel mogelijk aan elkaar te koppelen, zodat er efficiëntie en overzicht ontstaat?

**Andermatt
(stand nr. 46)**

Wat vooral opviel in de stand van het Zweedse bedrijf Andermatt, was de lattenbodem van een bed dat recht overeind stond. Aan de onderkant ervan waren plakstroken bevestigd met daarop diatomeeënaarde, het gepatenteerde Nattaro Safe 30m systeem. Mochten er bedwantsen door de diatomeeënaarde lopen, raken ze daardoor verstrikt en sterven ze. Deze methode is een mooie manier om te voorkomen dat bedwantsen zich via het houtwerk verspreiden in het bed, op zoek naar een gastheer.

**Pest Control News
(stand nr. 48)**

De stand direct links bij de ingang, was de stand van Pest Control News. Hoofdredacteur Jokee Nijboer was hierin aanwezig, al moest hij regelmatig op pad om materiaal te verzamelen voor dit artikel. In de stand konden diverse nummers van PCN worden ingekeken en meegenomen. Ook bestond de mogelijkheid om zich in te schrijven voor Pest Control News.

**Envu
(stand nr. 47),**

Rechts van de ingang, bevond zich de stand van Envu, waar zelfs levende kakkerlakken en andere kruipende beestjes konden gespot worden. Verder kon op de stand informatie verkregen worden over alle producten die Envu produceert, zoals K-Othrine Partix en Harmonix. Harmonix is een knaagdierpasta gebaseerd op cholecalciferol en is dus geen anticoagulans. Het product wordt goed opgenomen en veroorzaakt geen resistentie.

Hét bewijs dat u geeft om

- ▣ veiligheid
- ▣ kwaliteit
- ▣ milieu

Sinds 2023 ook uw ideale partner voor certificatie met de **4 IPM-modules:**

- CEPA Certified
- IPM Knaagdier
- IPM Houtbescherming
- Keurmerk Plaagdier Management

Audits zijn o.a. te combineren met: VCA, ISO 9001:2015 (kwaliteit) en ISO 14001:2015 (milieu)

EBN Certification als uw certificerende instantie Plaagdiermanagement

EBN Certification feliciteert PCN met de 50e editie!

Als certificerende instantie biedt EBN Certification toetsing aan van het kwaliteitssysteem Plaagdiermanagement, voor alle 4 de KPMB modules:

- IPM Knaagdierbeheersing
- IPM Houtbescherming
- Keurmerk Plaagdier Management
- CEPA Certified

EBN Certification heeft beschikking over auditoren met jarenlange ervaring binnen de branche en als KPMB auditor. Sinds de toetreding als certificerende instantie is er veel vraag bij EBN terechtgekomen en zijn er al tientallen ongediertebestrijders gecertificeerd. Kenmerkend voor EBN zijn eerlijke tarieven, snel kunnen schakelen, klantfocus en het bieden van praktische audits en landelijke dekking. Het is daarbij uiteraard mogelijk om de audits te combineren met schema's als VCA, ISO 9001, ISO 14001 en CO2.

Wil je meer weten over wat EBN Certification voor uw organisatie kan betekenen? Neem gerust contact op via 078-200 34 00 of info@ebncertification.nl, zowel voor meer informatie over nieuwe certificeringen als voor het voortzetten van lopende certificeringen.

EBN Certification B.V.

T: 078-2003400 | @: [info@ebncertification.nl](https://www.facebook.com/ebncertification) | www.ebncertification.nl

Meer over certificering?
Scan de QR-code

Uitbreiding van de Ekomille productlijn

Ekomille werd in 2001 op de markt gebracht en bood de ongediertesector een nieuwe mogelijkheid: het doorbreken van traditie en het volledig heroverwegen van het concept van knaagdierbestrijding.

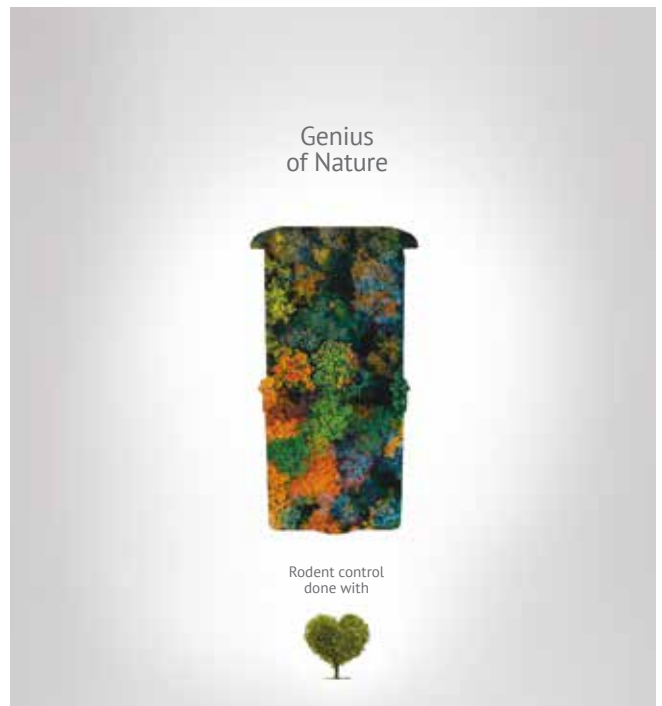
Zoals vaak het geval is bij innovatieve producten, verwierf Ekomille al snel een leidende positie in de markt door hét apparaat bij uitstek te worden voor een continue vangst van synantropische knaagdieren (synantropisch = dieren die optreden als intermediair tussen wilde dieren en gedomesticeerde dieren).

Het gebruik van rodenticiden om overlast van ratten en muizen te bestrijden brengt serieuze risico's met zich mee voor mensen, niet-doel dieren en het milieu. De werking van Ekomille vereist geen gebruik van giftig lokaas en vergif. Door het gebruik van natuurlijke voedingsstoffen als lokstof en het bewaren van de karkassen in een opvangbak, garandeert het apparaat een 100% ecologische uitroeiing van knaagdieren.

De Ekomille-lijn, vandaag de dag de hoofdrolspeler van een belangrijke evolutie, werd onlangs uitgebreid met de Ekomille CO2 en Ekomille Z. Deze nieuwe apparaten zijn uitgerust met een snel en diervriendelijk bestrijdingssysteem: met koolstofdioxide in het geval van de Ekomille CO2 en elektrocutie in het geval van de Ekomille Z.

Ontwikkeld om te voldoen aan de groeiende en gediversifieerde vraag van de nationale en internationale markt, die steeds meer aandacht heeft voor dierenwelzijn, zal de verspreiding van deze productlijn bijdragen aan een revolutionaire verandering op vlak van de bestrijding en het beheer van knaagdieren. Dit markeert een belangrijke stap in de richting van een cultuur van dierenwelzijn.

Het welzijn van dieren respecteren door een snelle en humane bestrijding, die voldoet aan de huidige internationale wetgeving: dat zijn de doelstellingen die Ekommerce heeft nagestreefd bij de verbetering van de Ekomille productlijn.

ekomille line
Ecological devices for the continuous capture of pest rodents,
with intelligent technology and animal welfare.

Insecten: Structuur, functie en relevantie voor plaagdierbeheersing in het kader van de volksgezondheid

Insecten zijn al meer dan 400 miljoen jaar op onze planeet aanwezig. Doorheen de tijd hebben ze zich ontwikkeld tot de enorme variëteit die we vandaag de dag kennen. Als je bedenkt dat er naar schatting zo'n 200 miljoen insecten per persoon op aarde zijn, dan is het niet gek dat insecten ons leven op vele manieren beïnvloeden. In dit artikel ga ik dieper in op enkele van de structuren van insecten, hun functie en hoe deze eigenschappen relevant zijn voor de plaagdierbeheersing in het kader van de volksgezondheid.

Zintuigen

Insecten hebben verschillende lichaamskenmerken die hen helpen navigeren, voedsel vinden, een partner zoeken of roofdieren ontwijken. We zullen nooit precies weten hoe een dode rat ruikt voor een bromvlieg of hoe deze een opgerolde krant waarneemt die op hem afkomt, maar we hebben wel inzicht in hoe deze systemen werken. Veel van deze zintuigen zijn bij sommige insecten meer gespecialiseerd dan bij andere. Vliegende insecten, zoals dazen (*Tabanidae*), hebben veel grotere facetogen, omdat ze visuele signalen gebruiken om te navigeren en voedsel te vinden. Cryptische insecten die 's nachts actief zijn, zoals de bedwants, daarentegen, hebben kleine, simpele ogen, omdat ze voornamelijk vertrouwen op de chemoreceptoren in hun antennes om een gastheer te vinden.

Ogen

De meeste insecten hebben vijf ogen! Voor vliegende insecten zijn deze essentieel voor navigatie en voor bestuivende insecten om bloemen te lokaliseren.

De twee grote ogen aan weerszijden van de kop zijn de samengestelde ogen. Deze bestaan uit duizenden fotoreceptoren (ommatidia) die onafhankelijk van elkaar functioneren met hun eigen set zenuwen. De ommatidia zijn ideaal voor het detecteren van beweging en geven de vlieg bijna een 360°-zicht. Daarom moet je al bijna de snelheid en reflexen van een Jedi hebben om een vlieg succesvol te slaan! De samengestelde ogen kunnen verder lichtfrequenties in het UV-spectrum detecteren. Uit onderzoek bij huisvliegen is gebleken dat ze het sterkst reageren op licht met een golflengte van 365 nm. Dit inzicht helpt ons als plaagdierbestrijders, omdat dit de golflengte is die de lampen van elektronische vliegvangers moeten uitstralen.

En wat met de andere 3 ogen? Deze dragen de naam ocelli, ook wel "eenvoudige ogen". Ze bevinden zich meestal in een driehoeksvorm bovenop de kop en werken als lichtreceptoren om licht en schaduw te onderscheiden. Ze spelen een rol in het biologische ritme van insecten en kunnen lichtschuwe insecten (bv. kakkerlakken) duidelijk maken wanneer ze moeten vluchten. Vliegende insecten kunnen hun ocelli ook gebruiken als een indicator die hen helpt oriënteren.

Voelspriet

Insecten hebben geen neuzen, zoals wij. In plaats daarvan hebben de meeste insecten voelsprietten aan de voorkant van hun kop. Aan het einde van elke voelspriet zit een aanhangsel, de flagellum, die bedekt is met duizenden microscopisch kleine haartjes, dendrietten genoemd. Deze bevatten chemoreceptoren die bepaalde chemicaliën in de lucht waarnemen en als signalen interpreteren. Deze chemische boodschappers, ook wel semiochemicals genoemd, sturen het gedrag van insecten.

Bepaalde van deze stoffen, namelijk feromonen, worden door een soort geproduceerd en hebben voordelen voor andere leden van dezelfde soort. Veelvoorkomende soorten feromonen zijn:

- Geslachtsferomonen: vaak door vrouwtjes afgescheiden om mannetjes aan te trekken, wat bijdraagt aan de voortplanting
- Alarmferomonen: verhogen de kans dat een soort overleeft, omdat ze er bijvoorbeeld voor zorgen dat insecten zich verspreiden bij bedreiging
- Aggregatieferomonen: helpen ook bij overleving, omdat ze ervoor zorgen dat soortgenoten zich in groepen verzamelen, wat vaak wordt waargenomen bij kakkerlakken en bedwantsen

Insecten reageren ook op semiochemicals van andere soorten, de zogenaamde kairomonen. Deze helpen insecten voedsel te vinden. Zo worden bedwantsen, vlooien en muggen aangetrokken door kooldioxide en lichaamsgeuren in zweet om een gastheer te lokaliseren.

Door onderzoek aan de hand van electroantennography, waarbij de zenuwresponsen van een voelspriet worden gemeten bij blootstelling aan chemische stoffen, konden deze chemische boodschappers geïdentificeerd en nagebootst worden. Een voorbeeld daarvan is het gebruik van het vrouwelijke geslachtsferomoon van voedselmotten, dat wordt gebruikt bij de monitoring en bestrijding van meelmotten en de Indische meelmot.

Ademopeningen

In tegenstelling tot bij zoogdieren transporteert het bloed van insecten geen zuurstof. In plaats daarvan levert een netwerk van trachea en tracheolen zuurstof rechtstreeks aan de weefsels. Deze trachea zijn verbonden met openingen in de huid, stigma of spiraculum genoemd. De openingen bevinden zich langs de thorax en het achterlijf van het insect en hebben kleppen die de luchtstroom reguleren en waterverlies beperken. Bij een bestrijding door fumigatie, dringen gassen, zoals sulfurylfluoride, het lichaam van insecten binnen via deze openingen.

Schubben

Vele insecten, zoals motten en vlinders, zijn bedekt met kleine schubben. Deze schubben bieden camouflage en helpen insecten te ontsnappen aan roofdieren. Een voorbeeld is de peper-en-zoutvlinder (*Biston betularia*), die bedekt is met wit-grijze schubben die de kleur van korstmossen op bomen nabootsen. Voor plaagdierbeheersers kunnen deze schubben zeer nuttig zijn om sneller te kunnen determineren, zeker bij motten. Zonder schubben zouden determinaties moeten uitgevoerd worden met een microscoop en dat neemt meer tijd in beslag.

Ctenidia

Vlooien (*Siphonaptera*) hebben rijen stekels of "tanden" die we ctenidia noemen. Deze achterwaarts gerichte stekels voorkomen dat de vlo gemakkelijk uit de vacht van zijn gastheer wordt verwijderd. Entomologen gebruiken deze structuren om soorten te identificeren, zoals het onderscheid tussen de kattenvlo en de hondenvlo.

Al deze structuren geven insecten een evolutionair voordeel. Door insecten en hun eigenschappen beter te begrijpen, kunnen wij als plaagdierbestrijders niet alleen effectievere bestrijdingsmethoden ontwikkelen, maar ook beter inzicht krijgen in hun rol in het ecosysteem.

Melvin Knapp

Killgerm Chemicals Ltd

DNA detectie in gebouwen

Op woensdag 18 september had ik de eer om op de Benelux Pest beurs in Veldhoven een lezing te verzorgen over de detectie van soorten door middel van DNA dat in de omgeving aanwezig is (environmental DNA of kortweg eDNA).

De onderzoeken die we doen met deze techniek worden vanuit het lectoraat Innovatieve Biomonitoring uitgevoerd. Hierin werken HAS green academy en Naturalis samen aan het toepassen en verder ontwikkelen van

innovatieve monitoringstechnieken in de praktijk. Dat gebeurt zowel in natuurgebieden als in de glas- en tuinbouw, en in steden en gebouwen.

Het gebruik van DNA om soorten te determineren en hun aanwezigheid aan te tonen kan op verschillende manieren. Het is bijvoorbeeld mogelijk om een enkel individu te analyseren met behulp van DNA barcoding technieken. Het voordeel van deze technieken is dat beschadigde individuen, fragmenten van geleedpotigen en larven of nimfen ermee kunnen worden gedetermineerd. Het is daarnaast ook mogelijk om meerdere individuen en soorten tegelijk te analyseren. In dat geval spreken we van DNA metabarcoding. Nemen we een monster vanuit de omgeving, waar dus niet perse individuen van een soort in aanwezig zijn, maar wel het DNA, dan hebben we te maken met eDNA metabarcoding. We spreken over barcoding, omdat de stukjes DNA die geanalyseerd worden een specifieke code hebben van de kleinste coderende elementen, de nucleotiden. Daarvan zijn er vier: A, T, C en G. Zet je die als streepjes naast elkaar, dan heb je een streepjescode. Globaal gezien heeft elke soort zo zijn eigen code.

De afgelopen jaren hebben we deze technieken samen met studenten in meerdere projecten ingezet, waaronder in gebouwen. Door middel van DNA barcoding, waarbij we de aanwezigheid van een specifieke soort kunnen aantonen, konden we vrij nauwkeurig aangeven of bedwantsen aanwezig waren in praktijksituaties. Hierbij is bij Naturalis eerst bepaald of het mogelijk was om DNA uit huisstof te halen. Dat is gelukt. Het huisstof was eenvoudig te verzamelen door middel van een stofzuiger met een stofdoek op de mond van de zuigerslang.

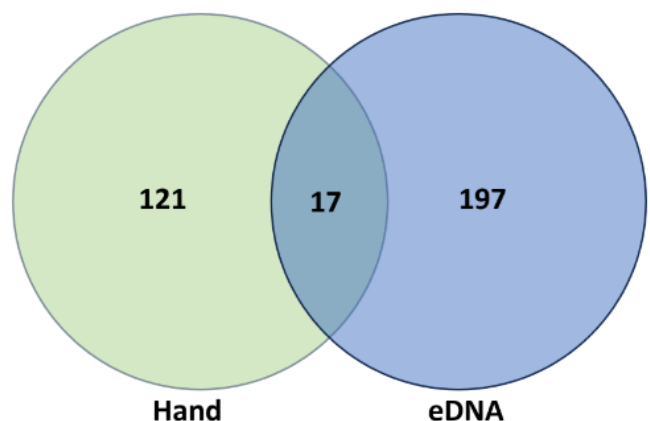
Dit succes bracht ons op andere ideeën. Eén daarvan was om niet op zoek te gaan naar een specifieke soort, maar om al het dierlijke DNA in huisstof te analyseren. Aan dit onderzoek deden 22 vrijwilligers, vooral uit Noord-Brabant en Gelderland, mee. Zij hebben in de keuken en woonkamer zowel huisstof verzameld, als levende en dode geleedpotigen. Het huisstof werd nadien door Naturalis geanalyseerd en de gevonden geleedpotigen werden door onszelf gedetermineerd. Voor zover dat mogelijk was tenminste, want ook hier waren veel individuen beschadigd, platgedrukt of beschimmeld. Wat bleek? Met eDNA werden minder klassen gevonden, maar meer ordes, families, genera en soorten. Het aantal woningen waar spinachtigen en insecten werden

gevonden (tussen 80 en 90% en respectievelijk 100%) was vergelijkbaar tussen de handvangsten en de eDNA-analyse. Met de hand werden ook kreeftachtigen (pissebedden) en duizendpoten gevonden en met eDNA springstaarten. Als je de ordes van insecten bekijkt, valt het op dat met eDNA vooral de kleinere soorten werden gevonden (tripsen, kleine wespen, kleine muggen, stofluizen) en met de hand met name de grotere soorten (bv. kevers en vliegen).

Tabel 1: het aantal taxonomische groepen dat met de hand is verzameld of door middel van eDNA analyse is bepaald

	Klasse	Orde	Familie	Genus	Soort
Hand	4	11	46	22	21
eDNA	3	18	56	80	71

De vergelijking tussen de gevonden insecten en de eDNA-uitslagen per woning waren verrassend: deze komen vrijwel niet overeen. Het lijkt erop dat de soorten in het huisstof voor een groot deel bestaan uit soorten die ook echt leven in huis, terwijl veel van de gevangen soorten van buitenaf komen. Deze twee manieren van monitoren vullen elkaar dus vooral aan.

Figuur 1: Venn-diagram van het totaal van het aantal individuen en het aantal eDNA uitslagen per woning. De overlap geeft het totaal van het aantal taxonomische groepen aan dat per woning overeenkwam.

Na de presentatie werden zowel in de zaal als op de beurs leuke vragen gesteld en nieuwe ideeën geopperd. We hopen met deze input verder te kunnen onderzoeken hoe we efficiënt soorten in gebouwen kunnen monitoren.

Bruce Schoelitsz
HAS green academy

Harmonix[®] Rodent Paste - het alternatief voor anticoagulantia

Cholecalciferol is een bekende natuurlijk voorkomende stof met knaagdierdodend potentieel. Omdat het geen anticoagulans is, is cholecalciferol ook volledig effectief tegen ratten en muizen die resistent zijn tegen warfarine. De zeer krachtige anticoagulantia, zoals difethialon en brodifacoum, zijn ook effectief tegen resistente ratten en muizen. Deze actieve stoffen vormen echter gevaarlijke, persistente residuen voor niet-doeldieren, bijvoorbeeld uilen en wezels. Daarom wordt het gebruik ervan steeds meer beperkt. Dr. Stefan Endepols, productontwikkelaar bij Envu, legt hieronder de voordelen van cholecalciferol en de verschillen met lokaas op basis van anticoagulantia uit.

Harmonix[®] Rodent Paste met nieuw werkingsmechanisme

Het menselijk en dierlijk lichaam produceert van nature cholecalciferol, dat een rol speelt bij verkalking door ervoor te zorgen dat calcium wordt opgenomen in het bloed. Cholecalciferol staat ook bekend als vitamine D3, een micronutriënt waaraan maar al te vaak een tekort is in de menselijke voeding. Bij hoge overdosering, wat nauwelijks mogelijk is met voedsel en voedingssupplementen, maar wel met de dosering die gebruikt wordt als knaagdierversprekingsmiddel, leidt de stof tot sterk verhoogde calciumconcentraties in het bloeds serum. Dit leidt tot schade in zachte en flexibele weefsels zoals slagaders en nieren. Na enige tijd vervullen de organen hun functie niet meer, stopt het dier met eten en sterft enkele dagen later.

Actief resistentiemanagement

Resistente knaagdieren zijn knaagdieren die weinig of geen tekenen van bloedstolling vertonen bij inname van conventionele anticoagulantia. In deze gevallen biedt Harmonix[®] Rodent Paste een oplossing, omdat het werkingsmechanisme volledig verschilt van dat van conventionele anticoagulantia. Harmonix[®] Rodent Paste is daarom een effectief middel voor resistentiemanagement. De tweede generatie anticoagulantia difenacoum en bromadiolon mogen nog steeds gebruikt worden door professionele plaagdierbeheersers voor de bestrijding van knaagdieren. Deze zijn echter niet effectief tegen resistente stammen, vormen hardnekkige residuen en zijn bio-accumulerend.

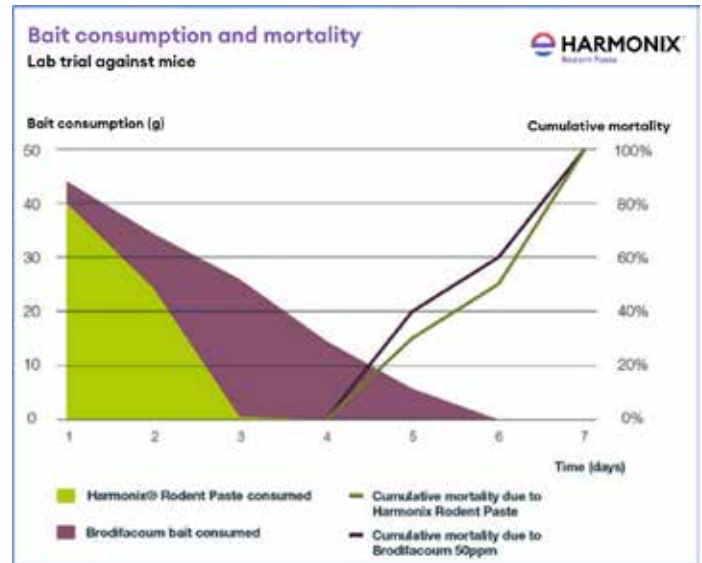
Bespaar lokaas dankzij het stop-feeding effect

Het stop-feeding effect van Harmonix[®] Rodent Paste betekent dat ratten en muizen stoppen met eten enkele dagen nadat het lokaas is aangebracht.

Dit effect heeft een directe invloed op het gedrag van de knaagdieren en de behandeling ervan:

- Tot 50% lokaas besparing
- Stopt de schade veroorzaakt door knaagdieren in een vroeg stadium
- Door gebrek aan eetlust en vermoeidheid hebben knaagdieren minder mogelijkheden om ziekten over te brengen op mensen en vee

Harmonix[®] Rodent Paste maakt indruk met zijn brede scala aan toepassingen

In tegenstelling tot anticoagulantia is cholecalciferol niet persistent en accumuleert het niet, zodat het milieurisico via de voedselketen als relatief laag wordt beschouwd. Voor de getrainde professionele of deskundige gebruiker is het daarom toegestaan om Harmonix[®] Rodent Paste buitenshuis te gebruiken rond gebouwen, in rattenholen (enkel in Belux) en zelfs in open gebieden zoals stortplaatsen (enkel in Belux).

Een winnend duo - Harmonix[®] Monitoring Paste & Harmonix[®] Rodent Paste

Harmonix[®] Monitoring Paste wordt vooral gebruikt voor pre-baiting. Deze methode bestaat uit het aanbieden van niet-giftig lokaas aan knaagdieren om ze te laten wennen aan de nieuwe voedselbron, als voorbereiding op het gebruik van giftig lokaas, alleen waar en wanneer nodig. Als de plaag is bevestigd, raadt Envu aan om Harmonix[®] Monitoring te vervangen door Harmonix Rodent Paste[®], omdat het gebruik van een lokaas gemaakt van dezelfde voedselbasis zorgt voor een betere acceptatie van het lokaas door het knaagdier en een snellere consumptie.

Uw ENVU contactpersoon: stein.demeulemeester@envu.com

GEBRUIK BIOCIDEN VEILIG. LEES VOOR GEBRUIK HET ETIKET EN DE GEBRUIKSAANWIJZING.

Toelatingsnummer: NL-0024897-0000 / BE: BE2020-0019.

De brancheorganisatie voor kwaliteit in plaagdiermanagement

WAAR WIJ VOOR STAAN:

- Kwaliteit
- Lobby & Regelgeving
- Opleiding & Training
- Statistiek
- Communicatie
- Ledenondersteuning
- Sociaal Platform

WAAROM NU LID WORDEN?

Samen staan we sterk!

www.nvpb.org

Voederverbod Den Haag: "Alle beetjes helpen"

Vanaf 1 oktober is het voeren van dieren in de gemeente Den Haag verboden. Dit besluit, goedgekeurd door de Haagse gemeenteraad, breidt het bestaande voederverbod in de wijken Moerwijk, Morgenstond en Mariahoeve uit naar de gehele stad. De Algemene Plaatselijke Verordening (APV) is hiervoor aangepast. Het verbod, een initiatief van ChristenUnie/SGP en de Partij voor de Dieren, is bedoeld om de overlast van ratten en meeuwen, veroorzaakt door afval en voedsel op straat, te verminderen.

In dit interview spreken we met Wethouder Robert Barker (Partij van de Dieren) over de invoering van dit voederverbod en de aanpak van plaagdierbeheersing in Den Haag. Marloes van Doorn en Dian de Leeuw van het NVPB secretariaat gingen onlangs bij hem op bezoek om meer te weten te komen over deze belangrijke maatregel.

© gemeente
Den Haag/Frank Jansen

Allereerst: kunt u ons iets vertellen over uw verantwoordelijkheden binnen de gemeente Den Haag?

Natuurlijk! Als wethouder ben ik verantwoordelijk voor de buitenruimte, dierenwelzijn en milieu. Hier valt onder andere het onderhoud van de buitenruimte, natuurbeheer, handhaving, stadsboerderijen en de lucht- en waterkwaliteit onder.

U bent lid van de Partij voor de Dieren, hoe kijkt u vanuit deze achtergrond naar plaagdierbeheersing?

Plaagdierbeheersing begint bij preventie. Als we het afval niet aanpakken, zoals voedsel op straat of vuilnis naast containers, blijft de overlast van overlast gevende dieren, zoals ratten, hoog. De bewoners kunnen de gemeente hierbij helpen door geen afval op straat te gooien en geen dieren te voeren. Hetzelfde geldt voor overlast door meeuwen, duiven en ganzen. De invoering van ondergrondse afvalcontainers heeft destijds geleid tot vermindering van afval langs de weg.

Dat was een succes en met het voederverbod denken we dit succes te kunnen uitbreiden. Maar de gemeente kan dit probleem niet alléén oplossen, we hebben hierbij de hulp van bewoners nodig.

Wat voor impact heeft het voederverbod in Den Haag?

Het voederverbod helpt om het voedselaanbod te beperken waardoor er minder ratten en minder overlast zal zijn. Ik ben me ervan bewust dat handhaving niet overal mogelijk is, maar we zijn ervan overtuigd dat het verbod een preventief effect heeft. Ook wordt het gemakkelijker om te communiceren over de gevolgen van voeren.

Het voederverbod wordt van drie wijken uitgebreid naar de hele stad. Wat is het voordeel van deze uitbreiding?

Wij gaan ervan uit dat de uitbreiding voor meer duidelijkheid en eenduidigheid zorgt. Het voeren van dieren in de openbare ruimte lijkt onschuldig, maar is schadelijk voor mens en dier. Veel mensen weten niet dat brood te veel zout bevat en ongezond is voor vogels. Ook zorgen resten van brood in het water voor een verslechtering van de waterkwaliteit door algengroei.

Er kleeft ook een religieus aspect aan het voederverbod. Kunt u daar iets over vertellen?

Zeker. Voor sommigen is het om religieuze redenen niet toegestaan om voedsel te verspillen. Zo schrijft de islam voor dat bruikbaar voedsel teruggegeven moet worden aan de natuur. Dat is een van de redenen waarom brood vaak aan dieren wordt gevoerd. Beter is het om brood in broodcontainers te gooien. In Den Haag staan 47 broodcontainers over de stad verspreid waar brood in kan worden gegooid. Dit voorkomt dat brood op straat belandt en ongedierte aantrekt.

Hoe communiceert de gemeente het verbod richting haar inwoners?

We starten binnenkort een brede campagne om het voederverbod te communiceren, inclusief posters in de openbare ruimte en voorlichting in buurthuizen. Er staan al borden bij bekende voederlocaties om bewoners te attenderen op het voederverbod. De handhaving richt zich op excessen en wordt uitgevoerd door BOAs die boetes tot 110 euro kunnen opleggen. Maar voor ons ligt de focus niet zozeer op het geven van boetes, maar op bewustwording en communicatie naar bewoners.

Wordt het verbod breder opgepakt in Nederland?

Jazeker, de meeste grote steden hebben ook voederverboden waarvoor actief campagne wordt gevoerd. Ook buurgemeenten en woningbouwverenigingen houden zich bezig met dit onderwerp. Dat is een positieve ontwikkeling.

Wilt u onze leden nog iets meegeven?

Ik wil benadrukken dat preventie en bewustwording de sleutel zijn om te zorgen voor een schonere en veiligere leefomgeving. Ook plaagdierbeheersers spelen hierin een rol. Alle beetjes helpen!

Het Haagse voederverbod sluit goed aan bij het Integrated Pest Management (IPM) principe, waarbij preventie voorop staat. Wat vindt u van het beperkte gebruik van rodenticiden sinds 1 januari 2024?

Wethouder Barker: Ik ben blij met deze ontwikkeling. Gifgebruik kan andere dieren schaden zoals doorvergiftiging. Denk aan een roofvogel die een vergiftigde of dode muis opeet. Het is belangrijk om terughoudend te zijn met gif en eerst preventieve maatregelen te nemen, zoals het opruimen van voedselresten en het dichtens van gaten en kieren. Plaagdierbeheersers moeten goed kunnen uitleggen waarom preventie voorop staat en gif een laatste redmiddel is. Ook het dierenwelzijn speelt een grote rol; we willen onnodig dierenleed voorkomen.

Broodcontainers

In Den Haag wordt in bepaalde wijken oud brood gescheiden ingezameld in 47 broodcontainers. De containers staan in woonwijken, plantsoenen en bij basisscholen en stadsboerderijen. Van het oude brood wordt biogas gemaakt. Zo snijdt het mes aan twee kanten: verspilling van oud brood wordt tegengegaan en de overlast door ratten en meeuwen verminderd. Bij de broodcontainer staat een bord met spelregels in verschillende talen en een prullenbak voor het plastic (brood-)zakje. Natuurlijk kan oud brood ook in de Gft-container worden gegooid.

© Henriëtte Guest

Killgerm®

Bij ons bent u
in veilige handen!

www.killgerm.nl

**bug
scents™**
Sentry Pro

Complete monitoring oplossing voor een vroege en snelle detectie van bedwantsen!

De Bugscents Sentry Pro beschikt over een gepatenteerd lokmiddel op basis van feromonen en kan horizontaal en verticaal worden gebruikt.

Product

Ontworpen door een team van wetenschappers; ieder detail van de Bugscents Monitor is gemaakt met bedwantsen in het achterhoofd, van de kleur en het materiaal tot de grootte van de opening.

Bedwantsen kunnen langs alle 4 de kanten binnenkomen.

Het gelaagde, flinterdunne ontwerp maakt een discrete plaatsing mogelijk

Vervangbare lijmplaatjes vangen bedwantsen op hun rug

De monitorval heeft 60 gangen die bedwantsen naar binnen leiden

KILLGERM BENELUX NV
Koeybleuken 12
2300 Turnhout (B)
t +32 (0)14 44 22 70
e verkoop@killgerm.com
www.killgerm.nl

KILLGERM NEDERLAND BV
Bisschop de Vetplein 9a
5126 CA Gilze (NL)
t +31 (0)161 219 520
e verkoop-nl@killgerm.com
www.killgerm.nl

Hoe zit dat nou met alfachloralose?

Voor alle rodenticiden op basis van anticoagulantia en op basis van cholecalciferol geldt dat deze middelen alleen gebruikt mogen worden binnen het IPM-systeem voor knaagdierbeheersing door gecertificeerde bedrijven. Voor middelen op basis van de werkzame stof alfachloralose geldt dit momenteel niet. Die middelen mogen dus door iedereen gebruikt worden, ook door particulieren, en de IPM-verplichting geldt hier niet. Dat is best wel verwarrend. Het Ctgb legt uit waarom dit zo geregeld is.

Rodenticiden mogen alleen op de markt gebracht en gebruikt worden als ze zijn toegelaten door het Ctgb. Bij de beoordeling van anticoagulantia en ook bij de beoordeling van middelen op basis van cholecalciferol bleek dat deze middelen niet voldeden aan de eisen. Die middelen konden dus eigenlijk niet toegelaten worden. Maar niet toelaten zou tot grote maatschappelijke problemen leiden, omdat ratten en muizen dan niet meer in alle gevallen afdoende bestreden zouden kunnen worden. Het Ctgb heeft daarom besloten om de anticoagulantia en middelen op basis van cholecalciferol toch toe te laten. Dat mag volgens de wetgeving als die middelen alleen gebruikt worden als het echt nodig is. Daaruit is het IPM-systeem voor knaagdierbeheersing voortgekomen. Het is deze

methode die ervoor zorgt dat deze middelen alleen gebruikt worden als het echt niet anders kan.

Ook voor middelen op basis van alfachloralose is zo'n 10 jaar geleden een beoordeling gemaakt. Uit die beoordeling bleek dat deze middelen wel toelaatbaar zijn en dat ze dus op de markt gebracht en door iedereen gebruikt mogen worden zonder die zware IPM-beperking.

De toelatingen van biociden gelden over het algemeen voor 10 jaar en momenteel wordt alfachloralose daarom opnieuw beoordeeld en wel door lidstaat Polen. De uitkomst daarvan is nog niet bekend. Echter in de afgelopen jaren is duidelijk geworden dat alfachloralose nadelige effecten kan hebben op huisdieren die in aanraking komen met de stof, omdat ze snel werkt en er geen antidotum voor is. Dit kan leiden tot gevaarlijke situaties voor met name honden en katten.

Vanwege die nieuwe inzichten bestaat de kans dat in de toekomst ook voor middelen op basis van alfachloralose strengere gebruiksvoorwaarden zullen gelden. Op dit moment is daar nog niks over te zeggen omdat eerst de nieuwe beoordeling door Polen bekend moet zijn. Binnen 2 à 3 jaar zal duidelijk worden of middelen op basis van alfachloralose op dezelfde wijze als nu op de markt mogen blijven of dat ze bijvoorbeeld ook onder het IPM-systeem moeten gaan vallen. We wachten de beoordeling van Polen dus met spanning af!

Hoogwaardige weringsproducten
voor de ongediertebestrijder

Tilmar weringsproducten

Sinds 1976 houden we ons bij Tilmar al bezig met gezonde lucht in woningen, gebouwen en constructies. Dat begon oorspronkelijk met isolatie activiteiten, maar geleidelijk aan verschoof onze focus naar natuurlijke ventilatie. We zijn o.a. gespecialiseerd in de ventilatie van de constructie van een gebouw zoals kruipruimte, spouwmuur en dak. Wij ontwikkelen kwalitatief hoogwaardige producten en oplossingen voor zowel nieuwbouw, renovatie als onderhoud. Enkele voorbeelden hiervan zijn SpouwSafe, NetNox en RenoFix. RVS is een veelgebruikt basismateriaal in onze producten. Met betrekking tot de bestrijding van ongedierte wordt het weren steeds belangrijker, waardoor een deel van ons assortiment uitermate geschikt is om toe te passen in deze branche. We verkopen onze producten zowel nationaal als internationaal aan de groothandel en professionele verwerkers. Dit kan per stuk, per doos of per volle pallet.

Wij zijn een stabiele betrouwbare partner in de markt op het gebied van kwalitatieve weringsproducten!

Een professionele markt verdient een professioneel vakblad

RPMV feliciteert Pest Control News met haar 50e uitgave,
Joeke met zijn 25-jarig jubileum als hoofdredacteur
en u wensen wij een voorspoedig 2025!

RPMV

Register
Plaagdierbeheersing
Milieu en Veiligheid

www.rpmv.nl

Plaaagdierbeheerser 2.0: De toekomst van het vakgebied

De afgelopen twee jaar is er veel veranderd in het certificeren van personen en bedrijven in de plaagdierbranche. Naast de introductie van IPM-Knaagdierbeheersing zijn de twee certificeringsinstituten voor personen samengegaan. Nu de integratie van EVM en CPMV grotendeels is afgerond, zijn alle bestrijdingstechnici en gassingsleiders in één database bij het RPMV terug te vinden. Samen met de opleiders, overheid en brancheverenigingen wordt nu nagedacht over de volgende stap: verdere professionalisering van het vakgebied van de plaagdierbeheerser.

Een belangrijke ontwikkeling is de introductie van een mbo-keuzedeel voor de opleiding tot plaagdierbeheerser. De SPA Groep heeft zich al ingespannen om een mbo-keuzedeel goedgekeurd te krijgen. Dit betekent dat vanaf dit najaar de eerste mensen de schoolbanken ingaan om hun mbo-diploma te halen en gelijktijdig hun diploma als bestrijdingstechnicus te verkrijgen. Een welkome stap om in het reguliere onderwijs ook het beroep van plaagdierbeheerser een plek te gaan geven. Het zorgt er ook voor dat er weer nieuw talent beschikbaar gaat komen. Dat is hard nodig, want de komende jaren zal er een grote uitstroom van plaagdierbeheersers zijn, doordat velen de komende jaren met pensioen gaan.

Naast de professionalisering van de opleiding, zijn er ook zorgen over het gebruik van biociden en de opleidingstijd om deze stoffen veilig en effectief in te zetten. Er is steeds meer discussie over de regelgeving en de impact op het milieu. Recent is samen met het College van Deskundigen van het KPMB vastgesteld dat een leerling-bestrijdingstechnicus alleen rodenticiden mag inzetten als hij of zij ook de aanvullende IPM K-scholing heeft gevolgd. Hiermee wordt een wens van het CTGB en ministerie van Infrastructuur en Waterstaat (I&W) ingevuld, die eisen stellen aan de kennis van biocidegebruikers.

Dit betekent dat enkel professionele bedrijven en gebruikers die aantoonbaar kennis hebben van IPM-Knaagdierbeheersing deze middelen mogen inzetten. Om met deze middelen te mogen werken dient iemand over voldoende kennis van zaken te beschikken en dat vraagt nu eenmaal meer opleidingstijd.

Daarnaast komen er veranderingen voor de gassingsleiders. De 'Regeling Gewasbeschermingsmiddelen en biociden' dient aangepast te worden, terwijl tegelijkertijd wordt gewerkt aan een nieuw examendocument voor deze beroepsgroep. Het doel is om het nieuwe examendocument in 2025 officieel in te voeren. Op deze wijze denken we gezamenlijk het vakgebied een impuls te geven tot verdere professionalisering en de kennis en vaardigheden van de beroepsbeoefenaars te verbeteren.

Is alles nu duidelijk? Nee zeker niet. De afgelopen jaren zijn er werkwijzen ontstaan en werden afspraken gemaakt, die nog niet volledig zijn verankerd in de wetgeving. Samen met het ministerie van I&W, CTGB en de inspectiediensten onderzoeken we welke aanpassingen nog meer nodig zijn, om actueel te blijven, maar ook om in te spelen op toekomstige ontwikkelingen.

De toekomst van de plaagdierbeheerser ziet er veelbelovend uit. Het vakgebied wordt steeds meer erkend als een belangrijke schakel in het behoud van biodiversiteit en het milieu. Hoe zou het beroepsprofiel van de plaagdierbeheerser eruit kunnen zien? Hoe maken we het vak interessanter? Welke doorgroeimogelijkheden zijn er te creëren? Aan de hand van deze vragen willen we werken naar een nieuw examendocument Plaaagdierbeheerser 2.0. Een mooie toekomst ligt in het verschiet.

Dick Oosthoek
Directeur RPMV

Register
Plaaagdierbeheersing
Milieu en Veiligheid

Biociden met pyrethroiden krijgen een waarschuwingszin voor katten

De vergadering van de bevoegde autoriteiten voor biociden heeft besloten dat er op biociden met pyrethroiden een waarschuwingszin voor katten komt. Katten zijn gevoeliger voor deze stoffen dan andere dieren, omdat pyrethroiden zich ophopen in hun lever. Ze kunnen hieraan zelfs doodgaan.

De waarschuwingszin komt op etiketten van houtconserveringsmiddelen (productsoort 8), insecticiden (productsoort 18) en afweermiddelen en lokmiddelen (productsoort 19). Dit geldt onafhankelijk van de concentratie van pyrethroiden in het middel. Het opnemen van de zin zal worden voorgeschreven bij unie-, nationale en vereenvoudigde toelatingen van biociden en dit vanaf 1 januari 2025.

Sommige EU-lidstaten staan momenteel het gebruik van vlooiën- en tekenbehandelingen voor katten toe met middelen die deze stoffen bevatten. De Europese Commissie, ECHA (European Chemicals Agency) en het Europees Geneesmiddelenbureau (EMA (European Medicines Agency)) zullen verder onderzoeken hoe het risico van deze producten moet worden aangepakt.

Uit: Nieuwsbrief Kennisnetwerk Biociden (november 2024)

Dé brancheorganisatie voor plaagdierbestrijders!

Brancheorganisatie PLA..N. (Platform Plaagdierbeheersing Nederland) behartigt sinds 2013 de belangen van haar leden op het gebied van plaagdierbeheersing en houtverduurzaming.

Meer dan 150 leden!

Lid worden?

Ga naar onze website of neem contact op via info@platformplaagdierbeheersing.nl

www.platformplaagdierbeheersing.nl

ICUP 2025 in Zweden

De voorbereidingen van de 11de International Conference on Urban Pests (ICUP 2025) zijn in volle gang. De succesvolle ICUP bijeenkomst van 2022 in Barcelona krijgt een vervolg van 29 juni tot 2 juli 2025 in AF-Borgen, het Academic Society gebouw van Lund in het zuiden van Zweden.

Net zoals bij de voorgaande conferenties zullen diverse presentaties gegeven worden op het gebied van wetenschap; en het beheer van een groot aantal plaagdieren, hun vectoren en hun effecten op de gehele wereld, met name op mensen. Naast lezingen zullen er ook workshops georganiseerd worden waar specifieke problemen aan de orde zullen komen.

Deze non-profit conferentie is dé toonaangevende internationale bijeenkomst om informatie met elkaar te delen over effecten, biologie en beheersing van plaagdieren in bewoonde gebieden en verspreiding over de gehele wereld. De bijeenkomst wordt bijgewoond door entomologen, plaagdiermanagers, wetenschappers en onderzoekers van overheidsinstellingen op het gebied van plaagdierbeheersing uit de gehele wereld.

De voorzitter van deze bijeenkomst is dr. Jette Knudsen, chemisch ecologist van Nattaro Labs uit Zweden. Haar medeorganisatoren komen uit Zweden, Noorwegen, Denemarken en Finland. Het wordt dus een echte Scandinavische bijeenkomst, die garant staat voor een goed Scandinavisch conferentiediner als afsluiter.

Lund is een oude universiteitsstad en is gemakkelijk te bereiken per auto of vliegtuig via Copenhagen Airport. Knoop er een vakantie achteraan en verken het Noordse en Zweedse vasteland!

Meer informatie is te vinden op www.icup.org.uk/icup-2025/

Killgerm Training: docenten aan het woord

In 2019 nam Killgerm Training de activiteiten op vlak van opleidingen en nascholingen over van KOVA BV. Heel wat zaken bleven behouden, maar er werden ook dingen veranderd en vernieuwd om te blijven voldoen aan de actuele vraag van de markt. Heel wat van onze docenten zijn al lange tijd deel van het team. Zonder hen zouden we niet staan waar we nu staan: het is dankzij hun enthousiasme en kennisoverdracht dat zoveel cursisten hun weg gevonden hebben en nog steeds hun weg vinden naar onze trainingen.

Graag laten we Jenno Brookman en Roel Ruiter aan het woord, twee van onze docenten die zich naast hun eigen werkzaamheden, zeer regelmatig inzetten als docent.

Sinds wanneer ben je docent bij Killgerm?

Jenno: Al vanaf het begin dat ik werkzaam ben in deze branche, 1999, geef ik nascholingen voor Killgerm.

Roel: Ik ben sinds januari 2022 actief als docent bij Killgerm.

Wat heeft je gemotiveerd om docent bij Killgerm training te worden?

Jenno: De samenwerking verloopt altijd professioneel en toch gemoedelijk, ik voel me thuis bij Killgerm.

Roel: Dat kwam eigenlijk naar aanleiding van een advertentie die destijds was uitgezet door een andere partij. Het idee van lesgeven triggerde mij en ik had het hierover tijdens een bezoek aan Killgerm in Turnhout. Van het één kwam het ander en een paar dagen later had ik een gesprek met de toenmalige coördinator van de trainingen, Harrie Heijmans, en zijn we van start gegaan.

Hoe benader je lesgeven in een specialistisch vak als plaagdierbeheersing?

Jenno: Wat je als docent wilt bij de BT-opleiding is ervoor zorgen dat de cursisten de kennis verkrijgen die nodig is om het examen te halen. Daarnaast wil je ze zoveel mogelijk bagage meegeven om de beste servicetechnici te worden. Dat wringt wel eens! Bij een nascholing wil je eigenlijk dat deelnemers de volgende dag ergens anders tegenaan gaan kijken en kritisch zijn naar wat ze doen. Vandaar dat ik vaak met de groep discussieer om tot nieuwe inzichten te komen, dat is erg leuk!

Roel: Met name het overbrengen van ervaringen uit de praktijk vind ik belangrijk. Zeker als dat op een interactieve manier kan. Het wordt pas interessant na een goede discussie of een goed overleg, dan blijft kennis of een ervaring veel beter hangen.

Wat vind je het meest waardevol aan het lesgeven in dit vakgebied? Wat geeft je energie en voldoening in je rol als docent?

Jenno: Waardevol voor mij zijn de dagen dat je uit de groep reactie terugkrijgt dat men iets geleerd heeft en dat in ieder geval nagedacht gaat worden, daar krijg ik energie van.

Roel: Eigenlijk is dat de reactie van de cursisten. Het geeft veel voldoening wanneer je aan het einde van de dag een hand krijgt of een compliment over de manier van uitleggen.

Hoe zorg je als docent bij Killgerm training ervoor dat cursisten niet alleen de theorie begrijpen, maar ook de praktische vaardigheden en denkprocessen ontwikkelen die nodig zijn in de praktijk?

Jenno: De praktijk is het toepassen van de theorie, en dat is de basis. Daarna komt situationeel handelen. Dat is vaak lastig, want men wil graag één regel en die toepassen, maar helaas, de diersoorten passen zich aan en iedere situatie is weer anders! Praktijk is uiteindelijk waar het om gaat, en daarom moet de theorie ook aansluiten bij wat er in onze praktijk gaande is.

Roel: De theorie is natuurlijk belangrijk, maar de praktijk is zo divers dat je er met alleen theorie niet komt in onze branche. Je moet kunnen schakelen naar de situatie en dat probeer ik tijdens de cursusedagen ook bij te brengen. Zorg dat je voldoende parate kennis hebt, maar blij flexibel om te kunnen inspelen op veranderende situaties. Dat doen we tijdens de cursusedagen ook vaak zonder dat de cursist dat merkt. Ik gebruik dan graag de opmerking; dat is prima, maar wat nu als ...

Wat zou je toekomstige cursisten willen meegeven als ze in de toekomst op zoek zijn naar een geschikte nascholing?

Jenno: Zoek naar een nascholing die je uitdaagt! De zekere weg kiezen voor een onderwerp wat je al kent of jezelf blootstellen aan iets waar je eigenlijk niet veel van weet; ik zou kiezen voor het onbekende. Dat gaat namelijk nieuwe inzichten brengen en jezelf verbazen. En wie weet leidt het tot nieuwe business modellen!

Roel: Zoek een nascholing die aansluit bij je interesses. Zoek deze op tijd uit en schrijf je in, zodra je de kennis hebt kun je deze gebruiken in je werk. We zien nog te vaak dat cursisten op het laatste moment voor "de punten" gaan en dat is eigenlijk heel jammer.

 HARMONIX®
Rodent Paste

 HARMONIX®
Monitoring Paste

Het winnende duo

Harmonix® Rodent Paste behoort tot de nieuwe generatie rodenticiden en bevat een nieuw werkingsmechanisme :

- Meer succes met het winnende duo.
- Resistentie breker.

 envu™

